

*Регулярні звіти про доходи і видатки
Державного бюджету України мають бути
оприлюднені.*

*Контроль від імені Верховної Ради
України за надходженням коштів до
Державного бюджету України та їх
використанням здійснює Рахункова
палата.*

Конституція України (статті 95 і 98)

**ВИСНОВОК
ЩОДО ВИКОНАННЯ
ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ
ЗА ПЕРШЕ ПІВРІЧЧЯ 2014 РОКУ**

**Висновок щодо виконання Державного бюджету України за перше півріччя 2014 року підготовлено департаментом з питань бюджетної політики і затверджено постановою Колегії Рахункової палати.
Рахункова палата України, 2014.**

Відповідальний за випуск:
заступник директора департаменту
з питань бюджетної політики
Тесленко О. І.

© Рахункова палата України.
Матеріал офіційний. При використанні
посилання на Рахункову палату обов'язкове.

З М І С Т

I. ЗАГАЛЬНІ ПІДСУМКИ ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ Й ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	4
II. ДОХОДИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ	10
III. ВИДАТКИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА КРЕДИТУВАННЯ.....	18
IV. ФІНАНСУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА ДЕРЖАВНИЙ БОРГ	35
V. МІЖБЮДЖЕТНІ ТРАНСФЕРТИ ТА МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ	44
ВИСНОВКИ.....	51
ПРОПОЗИЦІЇ	52

Відповідно до вимог Бюджетного кодексу України і Закону України „Про Рахункову палату”, Колегія Рахункової палати затвердила Висновок щодо виконання Державного бюджету України за перше півріччя 2014 року.

Висновок Колегії Рахункової палати підготовлений на основі квартального звіту про виконання Державного бюджету України, місцевих бюджетів та зведеного бюджету станом на 01.07.2014, поданого Державною казначейською службою Рахунковій палаті листом від 05.08.2014 № 15-08/774-17975, звітних та інформаційно-аналітичних даних Міністерства фінансів, Державної казначейської служби, Національного банку, Державної служби статистики, Фонду державного майна.

I. ЗАГАЛЬНІ ПІДСУМКИ ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ Й ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. За перше півріччя 2014 року доходи державного бюджету загалом становили 175 млрд 930,5 млн грн, або 46,1 відс. річного плану (381 млрд 854,6 млн гривень). Видатки державного бюджету здійснені в сумі 197 млрд 559,4 млн грн, або 43,8 відс. річного плану (451 млрд 70,8 млн гривень).

До загального фонду державного бюджету надійшло доходів у сумі 152 млрд 867,3 млн грн, або 97,1 відс. плану на січень – червень (157 млрд 417,3 млн грн) і 48,5 відс. річного плану (314 млрд 957,8 млн гривень). Видатки загального фонду становили 176 млрд 233,0 млн грн, або 91,4 відс. плану звітного періоду (192 млрд 820,6 млн грн) і 46,7 відс. річного плану (377 млрд 626,4 млн гривень).

До спеціального фонду державного бюджету отримано доходів у сумі 23 млрд 63,2 млн грн, або 34,5 відс. річного плану (66 млрд 896,8 млн гривень). Видатки спеціального фонду становили 21 млрд 326,4 млн грн, або 29,0 відс. річного плану (73 млрд 444,4 млн гривень).

Державний бюджет загалом виконано з дефіцитом у сумі 22 млрд 686,3 млн грн, або 30,6 відс. річного плану. При цьому загальний фонд виконано з дефіцитом 22 млрд 859,1 млн грн, або 65,4 відс. плану на перше півріччя (34 млрд 928,5 млн грн) і 36,5 відс. річного плану (62 млрд 565,7 млн грн), спеціальний фонд – з профіцитом 172,8 млн грн, при плановому обсязі річного дефіциту в сумі 11 млрд 684,5 млн гривень.

Загальний обсяг фінансових ресурсів державного бюджету становив 287 млрд 325,6 млн грн, у тому числі надійшло доходів на

суму 175 млрд 930,5 млн грн, отримано надходжень для фінансування бюджету – 110 млрд 650,9 млн грн, повернено кредитів – 744,2 млн гривень.

Фінансові ресурси державного бюджету спрямовані переважно на здійснення видатків – 197 млрд 559,4 млн грн, погашення державного боргу – 47 млрд 978,9 млн грн, придбання цінних паперів – 22 млрд 866,4 млн грн, надання кредитів – 1 млрд 801,6 млн гривень.

Загалом залишок бюджетних коштів, що обліковується на рахунках державного бюджету, з початку року зріс на 17 млрд 49,7 млн грн, або 55,3 відс., і на 01.07.2014 становив 47 млрд 886,2 млн грн, у тому числі загального фонду – на 11 млрд 961,5 млн грн, або в 270,4 раза, – до 12 млрд 5,9 млн грн, спеціального фонду – на 5 млрд 88,2 млн грн, або 16,5 відс., – до 35 млрд 880,3 млн гривень.

1.2. За експертною оцінкою Рахункової палати, спад економіки збільшився з 1,1 відс. у січні – березні до 3,0 відс. у січні – червні поточного року, що негативно вплинуло на виконання державного бюджету.

При визначенні показників державного бюджету на 2014 рік враховано основні прогностичні макропоказники економічного і соціального розвитку, схвалені постановою Кабінету Міністрів України від 18.12.2013 № 978 зі змінами і доповненнями, внесеними постановою від 25.03.2014 № 82. Стан виконання цих показників наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

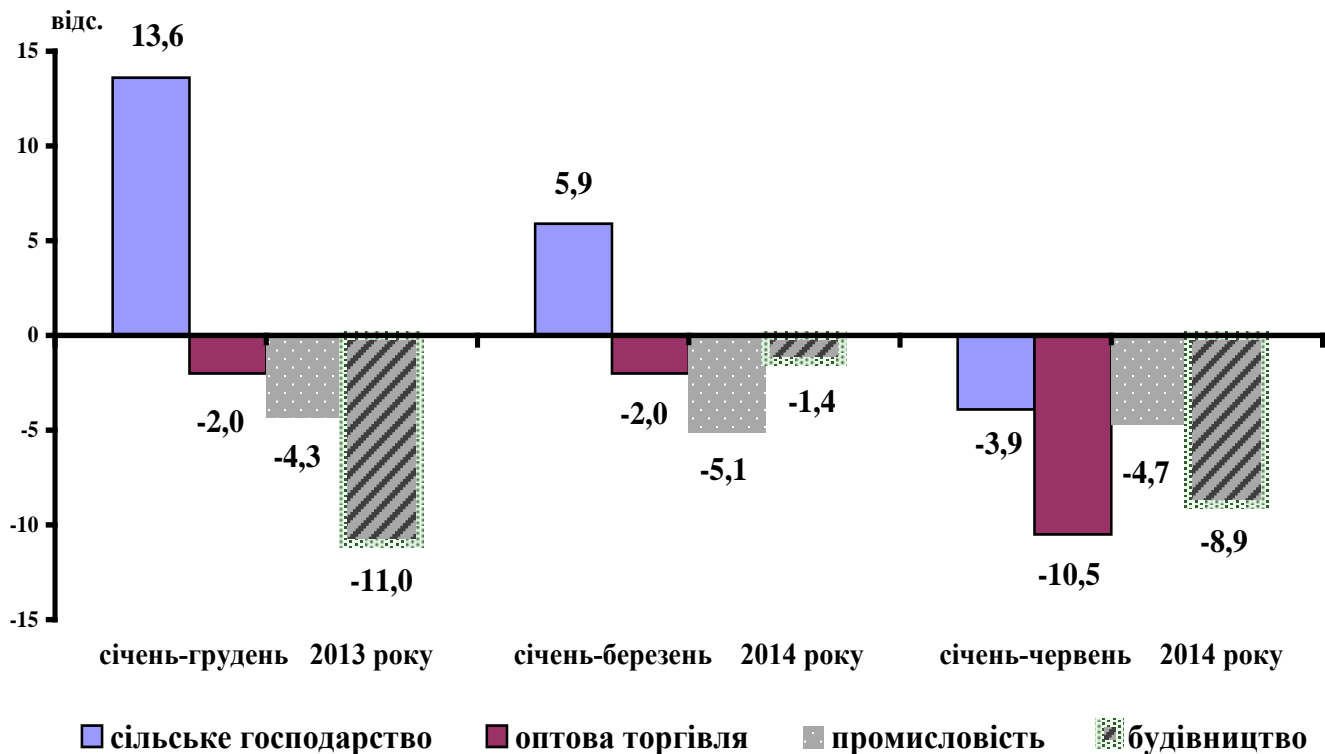
Основні показники економічного і соціального розвитку

№ з/п	Показники	2013 рік січень- червень, фактично	2014 рік	
			враховано при визначенні показників державного бюджету	січень- червень, фактично
1.	Валовий внутрішній продукт реальний, у відс. до відповідного періоду попереднього року	98,8*	97,0	97,0*
2.	Індекс споживчих цін до грудня попереднього року, відс.	100,2	112,0	111,6
3.	Індекс цін виробників промислової продукції до грудня попереднього року, відс.	103,7	112,3	118,0
4.	Середньомісячна номінальна заробітна плата працівників, грн	3 181	3 379	3 368
5.	Індекс реальної заробітної плати, у відс. до попереднього року	109,6	95,4	99,6
6.	Сальдо торговельного балансу, визначене за методологією платіжного балансу, млн дол. США	-5 383	-12 604	-1 785
7.	Експорт товарів і послуг, млн дол. США	40 577	82 711	36 543
	у відс. до відповідного періоду попереднього року	93,1	96,9	90,1
8.	Імпорт товарів та послуг, млн дол. США	-45 960	-95 315	-38 328
	у відс. до відповідного періоду попереднього року	91,6	94,7	83,4

* За оцінкою Рахункової палати.

Зниження ділової активності відбулося в реальному секторі економіки – промисловості, сільському господарстві, будівництві й оптовій торгівлі (діаграма 1).

Діаграма 1. Приріст (зниження) виробництва за видами економічної діяльності у 2013 – 2014 роках (у відсотках до відповідного періоду попереднього року)

Зокрема, в промисловості виробництво, порівняно із січнем – червнем попереднього року, скоротилося на 4,7 відс. внаслідок зниження на 7,0 відс. обсягів продукції переробної промисловості. Найбільше знизилася виробництво в експортоорієнтованих галузях: машинобудуванні – на 18,0 відс., хімічній промисловості – на 14,1 відс. і металургійній – на 8,7 відс., а в регіонах: у місті Києві – на 12,8 відс., Донецькій області – на 12,3 відс., Сумській – на 11,7 відс., Черкаській – на 10,1 відс. і Полтавській – на 9,0 відсотка. У Луганській області промислове виробництво скоротилося на 5,0 відсотка.

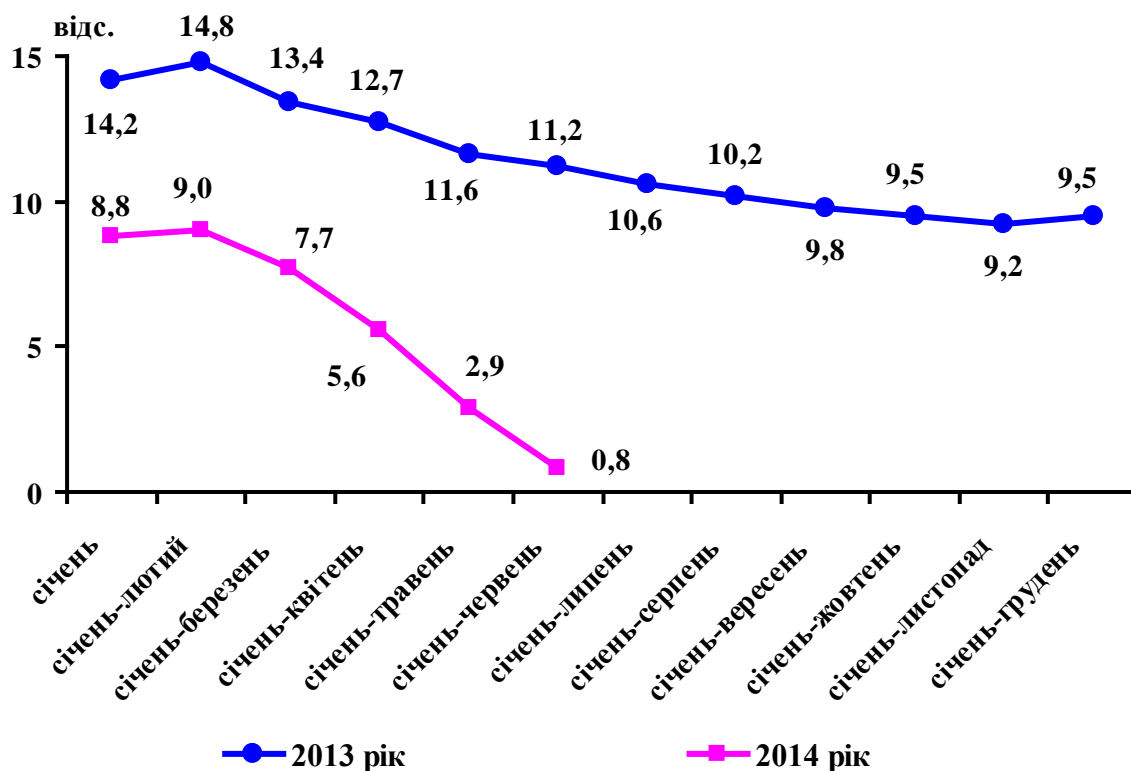
У будівництві обсяг продукції, порівняно із січнем – червнем попереднього року, зменшився на 8,9 відс. внаслідок зниження будівництва нежитлових об'єктів на 25,0 відс., тоді як будівництво житла зросло на 14,1 відсотка.

Сільськогосподарське виробництво скоротилося на 3,9 відс., що зумовлено більш пізнім, порівняно з попереднім роком, початком жнив. Так, станом на 01.07.2014 зернові і зернобобові культури зібрано на 9,3 відс. площ, засіяних під урожай поточного року, тоді як на початок липня 2013 року – на 19,1 відс. площ.

Спад у промисловості, будівництві та сільському господарстві негативно вплинув на оптовий товарооборот, який у звітному періоді, порівняно із січнем – червнем попереднього року, зменшився на 10,5 відсотка. Водночас темп зростання обороту роздрібної торгівлі за рахунок зниження купівельної спроможності населення сповільнювався і за січень – червень становив 0,8 відс. (діаграма 2). При цьому оборот роздрібної торгівлі зменшився у Луганській області – на 7,7 відс., місті Києві – на 4,7 відс., Донецькій області – на 2,5 відс. і Волинській – на 1,9 відсотка.

Діаграма 2. Приріст обороту роздрібної торгівлі у 2013 – 2014 роках

(у відсотках до відповідного періоду попереднього року)

1.3. У першому півріччі поточного року відбулася девальвація гривні до долара США на 47,9 відс. і до євро на 45,7 відс., що сприяло збільшенню доходів державного бюджету і водночас стало чинником зростання витрат на погашення боргу і деяких видатків.

Офіційний курс гривні до дол. США у звітному періоді зріс із 7,99 грн до 11,82 грн за дол. США. Враховуючи, що з використанням офіційного курсу гривні до долара США і євро обчислюються податок на додану вартість, акцизний збір із ввезених на територію України товарів, податки на міжнародну торгівлю і зовнішні операції тощо, сумарна частка яких перевищує третину доходів державного бюджету, девальвація офіційного курсу гривні до іноземних валют стала чинником збільшення доходів державного

бюджету. Водночас з використанням офіційного курсу гривні до іноземних валют пов'язані витрати державного бюджету на погашення зовнішнього і частини внутрішнього боргу, номінованого в іноземних валютах, а також деякі видатки державного бюджету (обслуговування державного боргу, функціонування закордонних дипломатичних установ, внески до міжнародних організацій тощо).

Крім того, враховуючи, що частка імпортованих товарів у споживанні населення перевищує 40 відс., знецінення національної валюти призводить до зростання інфляційних очікувань, що негативно впливає на банківську систему.

Знецінення національної валюти також призвело до збільшення боргового навантаження на позичальників валютних кредитів. У результаті у звітному періоді обсяг простроченої заборгованості за кредитами зріс на 19,1 млрд грн – до 9,9 відс. у загальному обсязі кредитів.

З початку року залишки коштів на депозитних рахунках скоротилися на 12,5 млрд грн – до 657,5 млрд грн – за рахунок депозитів фізичних осіб, які зменшилися на 14,1 млрд гривень. Вилучені з банків кошти спрямовувалися на придбання іноземної валюти. Так, обсяги проданої банками населенню іноземної валюти у звітному періоді перевищили обсяги купленої у населення валюти на 1,3 млрд дол. США, що у 8,4 раза більше, ніж у першому півріччі 2013 року.

Скорочення залишків депозитів і ризику надання кредитів в економіку спричинили високу середньозважену процентну ставку вартості кредитів – 17,8 відс. річних, яка є економічно не вигідною для багатьох підприємств, особливо з тривалим виробничим циклом.

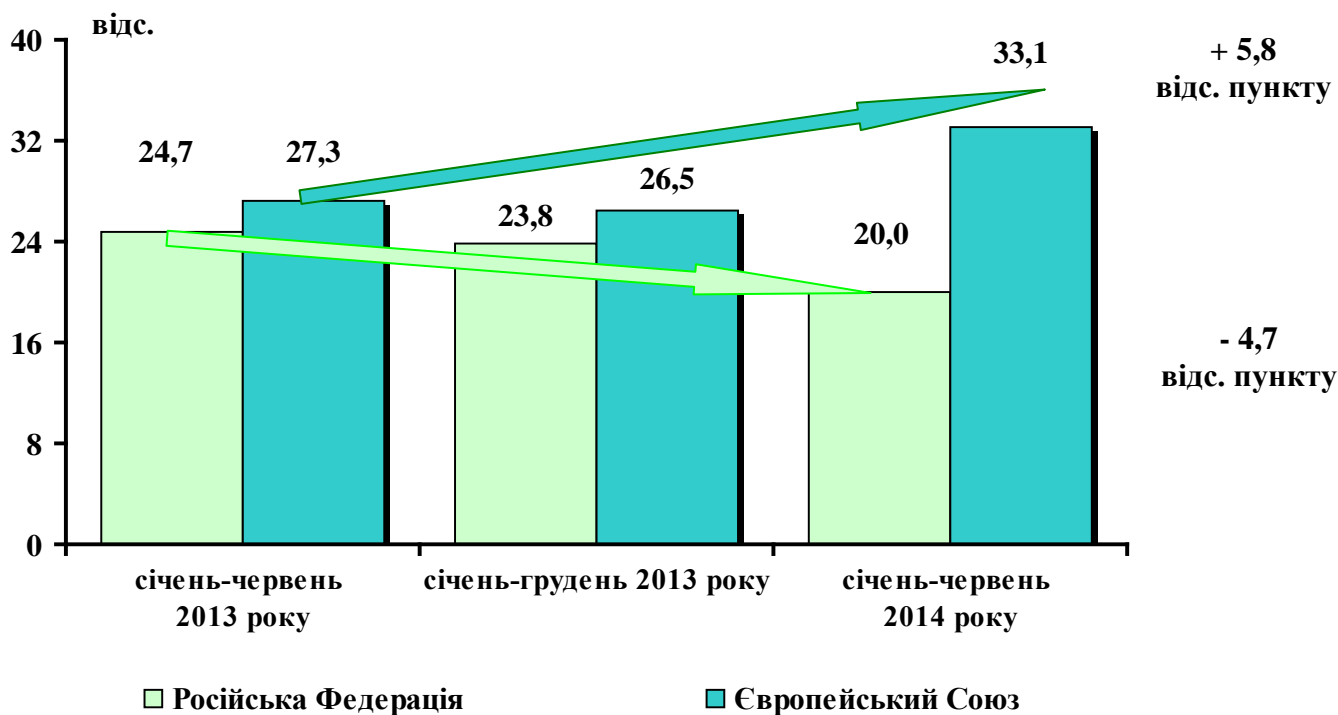
В умовах зростання ризиків неповернення кредитів банки інвестували значні обсяги коштів у придбання облігацій внутрішньої державної позики. Обсяг облігацій внутрішньої державної позики у власності комерційних банків збільшився у звітному періоді на 8,4 млрд грн, або 11,0 відс., – до 84,8 млрд грн, а Національного банку – на 39,1 млрд грн, або 26,6 відс., – до 186,2 млрд гривень.

1.4. У січні – червні 2014 року девальвація гривні, низька ділова активність і скорочення купівельної спроможності населення спричинили більш істотне зменшення імпорту товарів, ніж експорту, в результаті чого дефіцит торговельного балансу, порівняно з відповідним періодом попереднього року, скоротився на 3 млрд 598 млн дол. США, або в 3,0 раза, – до 1 млрд 785 млн дол. США. Відбувся чистий відплив коштів за прямими іноземними інвестиціями.

За даними Національного банку, в січні – червні поточного року, порівняно з відповідним періодом попереднього року, експорт товарів знизився на 2 млрд 102 млн дол. США, або 6,7 відс., тоді як імпорт – на 6 млрд 684 млн дол. США, або 17,3 відсотка. Найбільше скоротився експорт продукції хімічної промисловості – на 24,4 відс. і машинобудування – на 20,1 відсотка. Серед основних причин – зниження на 23,3 відс. експорту до Російської Федерації. Як наслідок, частка експорту товарів до Російської

Федерації в загальному їх експорті скоротилася з 24,7 відс. у січні – червні 2013 року до 20,0 відс. у січні – червні 2014 року. Натомість експорт товарів до країн Європейського Союзу зріс на 14,9 відс., що зумовило збільшення їх частки в загальному експорті товарів з 27,3 до 33,1 відс. відповідно (діаграма 3).

Діаграма 3. Частка експорту товарів до Російської Федерації і країн Європейського Союзу в загальному їх експорті в 2013 – 2014 роках (у відсотках)

У результаті зниження інвестиційного і споживчого попиту найбільше скоротився імпорт продукції машинобудування – на 35,7 відс., металургійної промисловості – на 30,4 відс., виробів з деревини – на 27,7 відс., промислових товарів – на 25,8 відс. і продовольчої продукції – на 18,3 відсотка.

У звітному періоді відбувся чистий відплив 922 млн дол. США прямих іноземних інвестицій, тоді як у відповідному періоді попереднього року мав місце їх приплив – 1 млрд 578 млн дол. США. При цьому в січні – квітні поточного року чистий відплив прямих іноземних інвестицій становив 1 млрд 143 млн дол. США, а в травні – червні відбувся чистий приплив прямих іноземних інвестицій у сумі 221 млн дол. США.

1.5. З початку 2014 року споживчі ціни внаслідок девальвації гривні та підвищення адміністративно регульованих тарифів зросли на 11,6 відс. при 12,0 відс. за урядовим річним прогнозом. Ціни виробників промислової продукції підвищилися на 18,0 відс., що перевищило річний прогноз – 12,3 відсотка.

Найбільше зросли ціни на фрукти – на 56,4 відс., бензин – на 43,6 відс., цукор – на 35,3 відс., овочі – на 28,4 відс., фармацевтичну продукцію, медичні товари й обладнання – на 23,8 відс., рибу і продукти з риби – на 21,9 відсотка. Зокрема, чинником, що призвів до зростання споживчих цін на бензин і фармацевтичну продукцію, медичні товари й обладнання, стала суттєва девальвація національної валюти. При цьому зросли адміністративно регульовані тарифи для населення на природний газ – на 62,8 відс. і електроенергію – на 11,3 відс., а також транспортні послуги – на 12,5 відсотка.

У звітному періоді, враховуючи сезонний чинник, подешевшали яйця – на 25,7 відсотка.

Подорожчання промислової продукції відбулося за рахунок зростання цін на продукти нафтоперероблення – на 32,1 відс., металеві вироби – на 31,7 відс., цукор – на 29,6 відс., хімічні речовини і хімічну продукцію – на 27,8 відс., металеві руди – на 25,3 відс., кокс і коксопродукти – на 20,9 відсотка.

1.6. В умовах високої інфляції реальна заробітна плата знизилася, при цьому збільшився обсяг заборгованості з виплати заробітної плати. Розмір прожиткового мінімуму, що є базовим державним соціальним стандартом, на основі якого визначаються стандарти у сфері доходів населення, не відповідав його реальному рівню.

Реальна заробітна плата у січні – червні 2014 року, порівняно з відповідним періодом попереднього року, знизилася на 0,4 відсотка. Заборгованість з виплати заробітної плати з початку року збільшилася на 28,9 відс. і на кінець червня становила 970,7 млн грн, з них 580,1 млн грн – перед працівниками економічно активних підприємств.

За даними Міністерства соціальної політики, прожитковий мінімум на одну особу в цінах червня 2014 року становив 1 414 грн, що на 20,2 відс. більше від законодавчо встановленого розміру – 1 176 грн, а розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб – 1 495 грн, або на 22,7 відс. більше, ніж показник, визначений законом про державний бюджет, – 1 218 гривень.

II. ДОХОДИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

2.1. Доходи державного бюджету в січні – червні поточного року становили 175 млрд 930,5 млн грн, або 46,1 відс. планового річного обсягу (381 млрд 854,7 млн грн), у тому числі загального фонду – 152 млрд 867,3 млн грн, або 48,5 відс. річного плану (314 млрд 957,8 млн грн), спеціального фонду – 23 млрд 63,2 млн грн, або 34,5 відс. (66 млрд 896,8 млн гривень).

Законом України від 16.01.2014 № 719-VII „Про Державний бюджет України” обсяг доходів визначено в сумі 395 млрд 304,3 млн грн, у тому числі загального фонду – 345 млрд 459,3 млн грн, спеціального фонду – 49 млрд 845,0 млн гривень. У подальшому внаслідок перегляду прогнозних макропоказників соціально-економічного розвитку на 2014 рік Законом України від 27.03.2014 № 1165-VII „Про внесення змін до Закону

України „Про Державний бюджет України на 2014 рік” обсяг доходів державного бюджету загалом зменшено на 22 млрд 372,6 млн грн, або 5,7 відсотка. При цьому суму доходів загального фонду зменшено на 30 млрд 501,5 млн грн, або 8,8 відс., а спеціального фонду збільшено на 8 млрд 128,9 млн грн, або 16,3 відсотка.

Виконання державного бюджету за січень – червень поточного року за основними джерелами доходів наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Виконання державного бюджету за доходами

млн грн

№ з/п	Показники	Виконано						Відхилення показників 2014 р. від 2013 р.			
		січень – червень 2013 року			січень – червень 2014 року			всього		у т. ч. загальний фонд	
		всього	у т. ч. загальний фонд		всього	у т. ч. загальний фонд		+; -	відс.	+; -	відс.
			сума	відс. виконання плану		сума	відс. виконання плану				
	ВСЬОГО ДОХОДІВ	162 657	142 357	99,5	175 930	152 867	97,1	13 273	8,2	10 510	7,4
	з них:										
1.	Податок на доходи фізичних осіб	3 593	3 593	95,0	3 828	3 828	101,0	235	6,5	235	6,5
2.	Податок на прибуток підприємств	30 370	30 366	102,5	24 841	24 775	104,1	-5 529	-18,2	-5 591	-18,4
3.	Плата за користування надрами	6 048	6 048	106,9	7 370	7 370	98,4	1 322	21,9	1 322	21,9
4.	Податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг)	42 644	42 562	97,3	40 585	40 499	92,0	-2 059	-4,8	-2 063	-4,8
5.	Бюджетне відшкодування податку на додану вартість	-27 499	-27 499	96,3	-20 355	-20 355	87,2	7 144	-26,0	7 144	-26,0
6.	Податок на додану вартість з ввезених на територію України товарів	45 975	45 975	94,5	43 401	43 401	93,2	-2 574	-5,6	-2 574	-5,6
7.	Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції), включаючи особливий податок на операції з відчуження цінних паперів та операції з деривативами	14 335	12 977	104,0	12 622	11 654	91,6	-1 713	-11,9	-1 323	-10,2
8.	Акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції)	3 693	841	105,8	6 480	1 268	127,9	2 787	75,5	427	50,8
9.	Ввізне мито	6 148	5 077	91,8	5 332	4 681	83,0	-816	-13,3	-396	-7,8
10.	Кошти, що перераховуються Національним банком України відповідно до Закону України „Про Національний банк України”	10 064	10 064	124,8	22 001	22 001	96,9	11 937	у22р.б.	11 937	у22р.б.
11.	Власні надходження бюджетних установ	12 060	-	-	9 511	-	-	-2 549	-21,1	-	-

2.1.1. При збільшенні обсягу переplat податків і зборів протягом січня – червня поточного року на 8 млрд 568,7 млн грн, або 31,7 відс., план доходів загального фонду, визначений на звітний період у сумі 157 млрд 417,3 млн грн, не виконано на 4 млрд 549,9 млн грн, або 2,9 відсотка. За окремими складовими доходів загального фонду планові показники загалом не виконано на 10 млрд 292,3 млн гривень.

Так, сума переplat податків і зборів до державного бюджету на 1 липня 2014 року загалом становила 35 млрд 630,4 млн грн, з них сума надміру сплачених грошових зобов'язань платників податків – 23 млрд 873,5 млн грн, що на 10 млрд 717,8 млн грн, або в 1,8 раза, більше, ніж на початок року. Водночас суми платежів, які сплачені до державного бюджету станом на 1 липня 2014 року, проте мають бути нараховані в наступному звітному періоді, становили 11 млрд 756,9 млн грн, що на 2 млрд 149,1 млн грн, або 15,5 відс., менше, ніж на початок 2014 року.

При цьому не виконано план звітного періоду, зокрема з:

- податку на додану вартість з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) – на 3 млрд 524,8 млн грн, або 8,0 відс.;

- податку на додану вартість з ввезених на територію України товарів – на 3 млрд 185,2 млн грн, або 6,8 відс.;

- акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції), включаючи особливий податок на операції з відчуження цінних паперів та операції з деривативами, – на 1 млрд 69,1 млн грн, або 8,4 відс.;

- ввізного мита – на 960,9 млн грн, або 17,0 відсотка.

Водночас за окремими платежами план перевиконано загалом на 2 млрд 742,8 млн грн, зокрема з надходження:

- податку на прибуток підприємств – на 981,0 млн грн, або 4,1 відс.;

- рентної плати за транзитне транспортування трубопроводами природного газу територією України – на 353,8 млн грн, або в 1,5 раза;

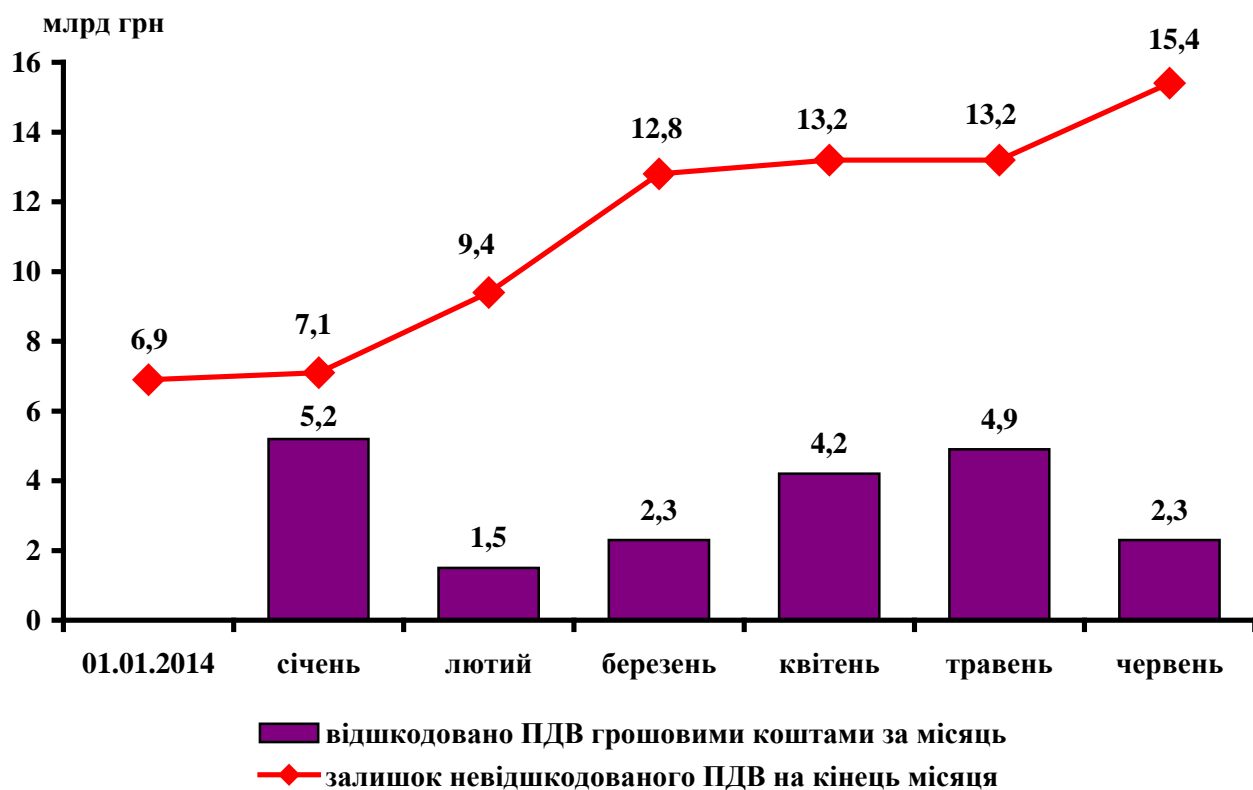
- акцизного податку з ввезених на територію України товарів – на 276,3 млн грн, або 27,9 відсотка.

2.1.2. Протягом січня – червня 2014 року залишки невідшкодованого платникам податку на додану вартість збільшилися в 2,2 раза. При цьому за поданням Уряду прийнято законодавче рішення щодо здійснення випуску облігацій внутрішньої державної позики для відшкодування сум податку на додану вартість платникам.

Так, упродовж січня – червня поточного року бюджетне відшкодування грошовими коштами платникам податку на додану вартість здійснено в сумі 20 млрд 355,3 млн грн, що на 2 млрд 999,5 млн грн, або 12,8 відс., менше від плану і на 7 млрд 144,1 млн грн, або 26,0 відс., – ніж у відповідному періоді попереднього року. За таких умов сума невідшкодованого платникам податку на додану вартість, що на 1 січня 2014 року за уточненими даними Міністерства доходів і зборів становила 6 млрд 944,6 млн грн, протягом I півріччя 2014 року

збільшилася на 8 млрд 438,9 млн грн, або в 2,2 раза, – до 15 млрд 383,5 млн грн (діаграма 4).

Діаграма 4. Стан відшкодування податку на додану вартість у 2014 році

При цьому, відповідно до Закону України від 27.03.2014 № 1165-VII „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2014 рік”, закон про державний бюджет доповнено статтею 24 щодо здійснення випуску облігацій внутрішньої державної позики зі строком обігу п’ять років для відшкодування сум податку на додану вартість платникам, суми податку яких задекларовані до відшкодування до 1 січня 2014 року, не відшкодовані станом на 31 січня 2014 року і підтверджені за результатами перевірок. Відповідні зміни також внесено до пункту 23 підрозділу 10 розділу XX „Перехідні положення” Податкового кодексу. На виконання зазначених законодавчих норм Кабінет Міністрів України постановою від 21.05.2014 № 139 затвердив порядок випуску, обігу, погашення облігацій і постановою від 18.06.2014 № 187 встановив граничний обсяг їх випуску в сумі 7,0 млрд гривень. Відшкодування податку на додану вартість у такий спосіб у звітному періоді не планувалося і не здійснювалося.

Погашення у 2004 і 2010 роках бюджетної заборгованості з відшкодування податку на додану вартість за рахунок оформлення облігацій внутрішньої державної позики стало тимчасовими заходами, які без реформування системи адміністрування податку не вирішили проблему подальшого зростання невідшкодованих сум.

2.1.3. Доходи спеціального фонду становили 39,8 відс. обсягу, визначеного законом про державний бюджет на поточний рік (57 млрд 973,9 млн грн), і 34,5 відс. річного плану з урахуванням змін, внесених до кошторисів розпорядниками бюджетних коштів у звітному періоді (66 млрд 896,8 млн гривень).

Зокрема, у січні – червні поточного року до спеціального фонду державного бюджету надійшло:

- власних надходжень бюджетних установ – 9 млрд 511,6 млн грн, або 31,6 відс. планового обсягу;
- акцизного податку з ввезених на митну територію України нафтопродуктів і транспортних засобів – 5 млрд 211,8 млн грн, або 51,0 відс.;
- збору з операцій з купівлі іноземної валюти в безготівковій та/або готівковій формі – 2 млрд 112,0 млн грн, або 23,2 відс.;
- екологічного податку – 1 млрд 901,5 млн грн, або 57,6 відс.;
- акцизного податку з вироблених в Україні нафтопродуктів і транспортних засобів – 968,8 млн грн, або 23,4 відс.;
- мита на нафтопродукти, транспортні засоби і шини до них, що ввозяться суб'єктами підприємницької діяльності та громадянами, – 651,2 млн грн, або 25,3 відсотка.

2.2. Доходи державного бюджету, порівняно з першим півріччям 2013 року, зросли на 13 млрд 273,3 млн грн, або 8,2 відс., у тому числі загального фонду – на 10 млрд 510,1 млн грн, або 7,4 відс., спеціального – на 2 млрд 763,2 млн грн, або 13,6 відсотка. Зростання доходів відбулося насамперед за рахунок збільшення обсягу коштів, перерахованих до державного бюджету Національним банком, скорочення суми бюджетного відшкодування платникам податку на додану вартість і введення нових платежів. При цьому надходження за іншими складовими доходами державного бюджету загалом зменшилися на 16,4 млрд гривень.

Так, обсяг коштів, перерахованих Національним банком України відповідно до Закону України „Про Національний банк України” у січні – червні поточного року, на 11 млрд 937,2 млн грн, або в 2,2 раза, більший, ніж у відповідному періоді 2013 року.

Платникам податку на додану вартість у звітному періоді грошовими коштами відшкодовано на 7 млрд 144,1 млн грн, або 26,0 відс., менше, ніж у січні – червні 2013 року, що збільшило доходи державного бюджету в поточному році на відповідну суму.

Відновлення з 1 квітня 2014 року, відповідно до Закону України від 27.03.2014 № 1166-VII „Про запобігання фінансової катастрофи та створення умов для економічного зростання в Україні”, справляння збору з операцій з

купівлі іноземної валюти збільшило доходи спеціального фонду і державного бюджету загалом на 2 млрд 112,0 млн гривень.

На 1 млрд 96,9 млн грн, або в 2,0 раза, зросли надходження екологічного податку за рахунок підвищення його ставок відповідно до пункту 2 підрозділу 5 розділу XX Податкового кодексу і Закону України від 27.03.2014 № 1166-VII „Про запобігання фінансової катастрофи та створення умов для економічного зростання в Україні” та запровадженого з 1 вересня 2013 року податку за утилізацію знятих з експлуатації транспортних засобів, що справлявся при ввезенні на митну територію України транспортних засобів та продажу на внутрішньому ринку України транспортних засобів, вироблених (виготовлених) на митній території України, надходження якого в січні – червні становили 680 млн гривень. Вказаний вид екологічного податку скасовано з 18 квітня 2014 року відповідно до Закону України від 08.04.2014 № 1191-VII „Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо відміни екологічного податку за утилізацію знятих з експлуатації транспортних засобів та оподаткування акцизним податком операцій з переобладнання ввезених на митну територію України транспортного засобу у підакцизний легковий автомобіль”.

Надходження рентної плати за транзитне транспортування трубопроводами природного газу територією України, порівняно з відповідним періодом попереднього року, збільшилися на 734,3 млн грн, або 3,7 раза, при скороченні транзиту газу на 7,1 відсотка. Зазначене спричинено тим, що в першому півріччі 2013 року рентна плата за транзитне транспортування природного газу почала надходити до державного бюджету лише в травні.

Водночас зменшилися надходження податку на прибуток підприємств на 5 млрд 529,6 млн грн, або 18,2 відс., що зумовлено погіршенням фінансових показників суб'єктів підприємницької діяльності. Зокрема, за результатами діяльності великих і середніх підприємств у першому кварталі 2014 року, розрахунки за який здійснювалися у першому півріччі, частка збиткових підприємств у загальній їх кількості зросла на 4,7 відс. пункту – до 50 відсотків.

Зниження в січні – червні 2014 року, порівняно з відповідним періодом попереднього року, імпорту товарів (без природного газу, імпорт якого не оподатковувався податком на додану вартість і ввізним митом) на 21,3 відс. призвело до зменшення надходжень платежів, що справляються при ввезенні товарів на митну територію України, зокрема податку на додану вартість з ввезених на територію України товарів – на 2 млрд 574,6 млн грн, або 5,6 відс., ввізного мита – на 815,6 млн грн, або 13,3 відсотка. При цьому негативний вплив зменшення товарного імпорту на надходження дещо компенсовано девальвацією гривні до долара США на 47,9 відсотка. Водночас надходження акцизного податку з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції) зросли на 2 млрд 786,7 млн грн, або 75,5 відс., насамперед за рахунок надходжень податку з імпортованих нафтопродуктів, що збільшилися на 2 млрд 522,5 млн грн, або в 2,1 раза, насамперед за рахунок зростання обсягу

імпортування нафтопродуктів. Крім того, оскільки ставки акцизного податку на нафтопродукти встановлено в євро, зростанню зазначених надходжень також сприяло збільшення середнього офіційного курсу гривні до цієї валюти на 34,4 відсотка.

Власні надходження бюджетних установ, порівняно із січнем – червнем попереднього року, скоротилися на 2 млрд 548,6 млн грн, або 21,1 відс., з них надходження з інших джерел – на 2 млрд 292,6 млн грн, або 55,1 відс., насамперед за рахунок Державного агентства автомобільних доріг України, яке у першому півріччі 2013 року отримало 3 млрд 275,6 млн грн, тоді як у звітному періоді зазначених коштів не надходило.

Надходження податку на додану вартість з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) зменшилися на 2 млрд 59,0 млн грн, або 4,8 відсотка. При цьому, відповідно до Закону України від 27.03.2014 № 1166-VII „Про запобігання фінансової катастрофи та створення умов для економічного зростання в Україні”, запроваджено оподаткування податком на додану вартість за ставкою 7 відс. операцій з постачання лікарських засобів та медичних виробів.

Надходження акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції), порівняно із січнем – червнем попереднього року, загалом зменшилися на 1 млрд 712,8 млн грн, або 11,9 відс., зокрема:

- при збільшенні обсягу виробництва сигарет, за даними Державної служби статистики, на 7,2 відс. надходження акцизного податку, що справляється з виробленого в Україні тютюну і тютюнових виробів, зменшилися на 2 млрд 16,3 млн грн, або 20,8 відс., що зумовлено змінами порядку справляння акцизного податку з тютюнових виробів, які відбулися в 2013 році згідно із Законом України від 20.11.2012 № 5503-VI „Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо перегляду ставок деяких податків і зборів” та призвели до суттєвого тимчасового зростання його надходжень у першому півріччі 2013 року;

- надходження акцизного податку з виробленого в Україні бензину зменшилися на 452,6 млн грн, або 42,8 відс., в умовах зниження його виробництва на 17,1 відсотка.

Водночас надходження акцизного податку з виробленої в Україні лікєро-горілчаної продукції збільшилися на 461,1 млн грн, або 25,7 відс., чому сприяли зростання обсягів виробництва горілки на 1,5 відс., підвищення, відповідно до Закону України від 19.12.2013 № 713-VII „Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ставок окремих податків”, ставок акцизного податку з цього виду продукції на 14,0 відс., а також збільшення, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 11.06.2014 № 177, мінімальних оптово-роздрібних цін на окремі види алкогольних напоїв, зокрема мінімальних оптово-відпускних цін на горілку і лікєро-горілчані вироби – на 14,5 відсотка.

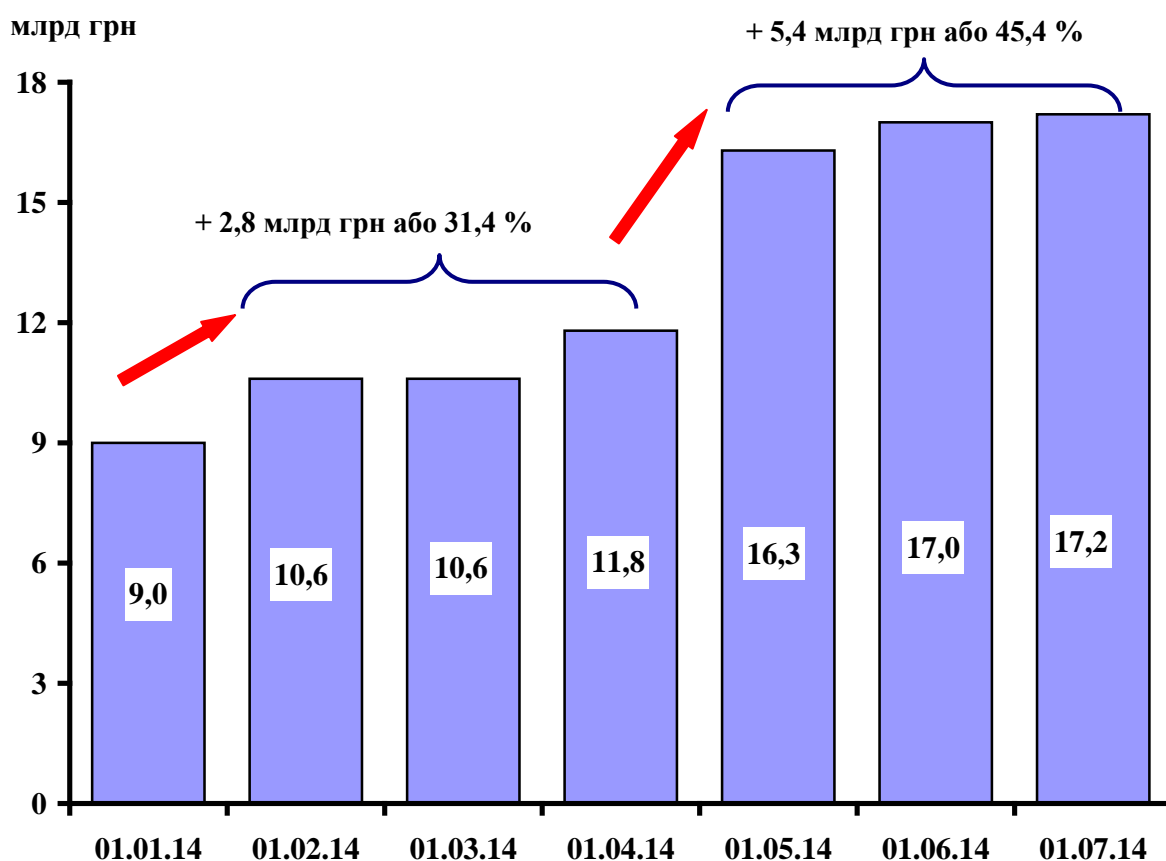
Відповідно до місячного звіту Державної казначейської служби, обсяг доходів державного бюджету, що станом на 1 липня 2014 року надійшли від

підприємств, установ і організацій, зокрема зареєстрованих на території тимчасово окупованих Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, порівняно з обсягом за січень – червень 2013 року, зменшився на 1 млрд 896,5 млн грн, або 65,4 відс., Луганської області – на 63,2 млн грн, або 1,9 відсотка. Водночас надходження до державного бюджету від суб'єктів господарювання Донецької області збільшилися на 867,6 млн грн, або 22,6 відсотка.

2.3. Податкова заборгованість економічно активних підприємств до державного бюджету з початку 2014 року зростає в 1,9 раза. При цьому суттєве погіршення стану розрахунків суб'єктів господарювання з бюджетом відбулося в другому кварталі поточного року.

Так, податковий борг за податковими зобов'язаннями, самостійно визначеними платниками податків і визначеними за результатами контрольної роботи, без урахування податкового боргу платників податків, які перебувають у процедурах банкрутства або щодо яких судом прийнято рішення (постанова) про зупинення провадження у справі, впродовж січня – червня 2014 року збільшився на 8 млрд 212,9 млн грн – до 17 млрд 235,7 млн гривень. При цьому протягом січня – березня податкова заборгованість збільшилася на 2 млрд 833,1 млн грн, або на 31,4 відс, а впродовж квітня – червня – на 5 млрд 379,8 млн грн, або 45,4 відс. (діаграма 5).

Діаграма 5. Податкова заборгованість у 2014 році

При цьому обсяг чинних на 1 липня 2014 року розстрочень і відстрочень грошових зобов'язань (податкового боргу) перед державним бюджетом становив 7 млрд 360,4 млн грн, що на 290,1 млн грн, або 4,1 відс., більше, ніж на 1 січня 2014 року.

Крім того, платникам податків протягом першого півріччя поточного року списано податкових боргів на суму 1 млрд 73,2 млн. гривень.

III. ВИДАТКИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА КРЕДИТУВАННЯ

3.1. За перше півріччя поточного року видатки державного бюджету проведені в сумі 197 млрд 559,4 млн грн, або 43,8 відс. річного плану (451 млрд 170,3 млн грн), що на 12 млрд 112,9 млн грн, або 6,5 відс., більше, ніж у попередньому році.

Виконання планових показників за основними державними функціями наведено в таблиці 3.

Таблиця 3

Виконання державного бюджету за видатками

млн грн

№ з/п	Показники	Виконано						Відхилення показників 2014 року від 2013 року			
		січень – червень 2013 року			січень – червень 2014 року			всього		у т. ч. загальний фонд	
		всього	у т. ч. загальний фонд		всього	у т. ч. загальний фонд		+,-	відс.	+,-	відс.
			сума	відс. виконання плану		сума	відс. виконання плану				
	ВСЬОГО ВИДАТКІВ	185 447	167 295	92,3	197 559	176 233	91,4	12 112	6,5	8 938	5,3
	у тому числі:										
1.	Загальнодержавні функції	22 500	21 996	87,1	29 347	28 486	94,4	6 847	30,4	6 490	29,5
2.	Оборона	6 083	5 735	86,4	7 696	7 297	62,4	1 613	26,5	1 562	27,2
3.	Громадський порядок, безпека та судова влада	17 079	15 304	90,1	17 260	15 668	81,1	181	1,1	364	2,4
4.	Економічна діяльність	17 388	10 416	84,9	15 172	9 373	93,2	-2 216	-12,7	-1 043	-10,0
5.	Охорона навколишнього природного середовища	2 212	623	83,5	955	558	85,0	-1 257	-56,8	-65	-10,4
6.	Житлово-комунальне господарство	25	24	48,9	42	18	92,2	17	68,0	-6	-25,0
7.	Охорона здоров'я	4 304	3 700	71,2	3 598	2 967	74,4	-706	-16,4	-733	-19,8
8.	Духовний і фізичний розвиток	2 127	2 029	83,0	2 267	2 185	86,4	140	6,6	156	7,7
9.	Освіта	15 611	10 535	95,8	14 691	9 814	95,2	-920	-5,9	-721	-6,8
10.	Соціальний захист та соціальне забезпечення	44 277	44 176	98,9	44 038	42 184	98,4	-239	-0,5	-1 992	-4,5
11.	Кошти, що передаються до бюджетів інших рівнів	53 841	52 757	94,3	62 493	57 683	94,3	8 652	16,1	4 926	9,3

Основними функціональними напрямками використання коштів державного бюджету є:

- міжбюджетні трансферти – 62 млрд 493,4 млн грн, або 31,6 відс. загального обсягу видатків, що, порівняно з відповідним періодом 2013 року, більше на 8 млрд 652,6 млн грн, або 16,1 відс.;

- соціальний захист та соціальне забезпечення – 44 млрд 37,9 млн грн, або 22,3 відс., що менше, ніж в аналогічному періоді 2013 року, на 238,8 млн грн, або 0,5 відс., з яких видатки на соціальний захист пенсіонерів проведено у сумі 41 млрд 898,8 млн грн, що на 282,0 млн грн більше, ніж у відповідному періоді попереднього року;

- загальнодержавні функції – 29 млрд 346,4 млн грн, або 14,9 відс., що більше, ніж в аналогічному періоді 2013 року, на 6 млрд 845,9 млн грн, або 30,4 відс., з них видатки на обслуговування боргових зобов'язань становили 20 млрд 846,1 млн грн, або 10,6 відс. загального обсягу видатків, і зросли на 6 млрд 181,9 млн грн, або 42,2 відс.;

- громадський порядок, безпека і судова влада – 17 млрд 260,3 млн грн, або 8,7 відс., що більше, ніж в аналогічному періоді 2013 року, на 0,2 млн грн, зокрема, на забезпечення громадського порядку, боротьбу із злочинністю й охорону державного кордону у січні – червні поточного року спрямовано 7 млрд 547,8 млн грн, що більше на 0,3 млн грн, або 4,4 відс.;

- економічна діяльність – 15 млрд 172,0 млн грн, або 7,7 відс., що менше, ніж в аналогічному періоді 2013 року, на 2 млрд 215,8 млн грн, або 12,7 відс., з яких переважну частину спрямовано на підтримку вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції – 6 млрд 367,4 млн грн, або 42,0 відс. обсягу видатків, спрямованих на економічну діяльність, та на виконання боргових зобов'язань за кредитами, отриманими під державні гарантії на розвиток мережі автомобільних доріг загального користування, – 4 млрд 879,6 млн грн, або 32,2 відс.;

- оборона – 7 млрд 296,5 млн грн, або 3,9 відс., що більше, ніж в аналогічному періоді 2013 року, на 1 млрд 612,7 млн грн, або 26,0 відсотка. В основному видатки спрямовувалися на забезпечення діяльності Збройних Сил і підготовку військ – 5 млрд 210,4 млн грн, або 71,4 відс., та проведення невідкладних заходів із забезпечення національної безпеки – 945,8 млн грн, або 13,0 відсотка.

Проведення видатків державного бюджету у звітному періоді відбувалося в умовах коригування показників державного бюджету.

Так, законами України від 16.01.2014 № 776-VII і від 17.03.2014 № 1128-VII „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2014 рік” у межах загального обсягу видатків здійснено

перерозподіл бюджетних призначень за окремими бюджетними програмами. За рахунок зменшення видатків Міністерству фінансів за КПКВК 3511590 „Обслуговування та погашення зобов’язань за залученими коштами під державні гарантії для здійснення капітальних видатків розпорядниками бюджетних коштів” на 1 млрд 965,5 млн грн, або в 58,0 раза, збільшені видатки Центральної виборчої комісії за КПКВК 6731040 „Проведення виборів Президента України” на цю ж суму, і за рахунок зменшення бюджетних призначень у більшості головних розпорядників бюджетних коштів збільшено обсяг резервного фонду на 6 млрд 882,4 млн грн, або в 5,6 раза, – до 8 млрд 382,1 млн гривень.

Законом України від 27.03.2014 № 1165-VII „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2014 рік” видатки державного бюджету загалом зменшені на 25 млрд 449,7 млн грн, або 5,5 відсотка. При цьому видатки загального фонду зменшено на 30 млрд 447,4 млн грн, або 7,5 відс., а спеціального – збільшено на 4 млрд 997,6 млн грн, або 9,2 відсотка. Порівняно з попередньою редакцією закону про державний бюджет, у найбільших обсягах бюджетні призначення зменшені:

Міністерству фінансів (загальнодержавні витрати) – на 7 млрд 148,2 млн грн, або 3,9 відс., зокрема, зменшені обсяги субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату допомоги сім’ям з дітьми, малозабезпеченим сім’ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам і тимчасової державної допомоги дітям – на 6 млрд 306,7 млн грн, або 12,9 відс.; дотації вирівнювання з державного бюджету місцевим бюджетам – на 2 млрд 214,8 млн грн, або 3,5 відс.; державного фонду регіонального розвитку – на 1 млрд 429,0 млн грн, або 58,8 відс., при збільшенні обсягу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг і житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання та водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття і рідких нечистот – на 1 млрд 474,7 млн грн, або 20,0 відс.;

Міністерству енергетики та вугільної промисловості – на 5 млрд 334,6 млн грн, або 27,6 відс., з них на державну підтримку вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції – на 1 млрд 133,9 млн грн, або 8,5 відс.;

Міністерству соціальної політики – на 3 млрд 715,8 млн грн, або 4,0 відс., зокрема видатки на покриття дефіциту коштів Пенсійного фонду України для виплати пенсій, у тому числі покриття витрат, пов’язаних з обслуговуванням боргових зобов’язань, зменшено на 3 млрд 985,8 млн грн, або 18,0 відс., а обсяг дотації на виплату пенсій, надбавок і підвищень до пенсій, призначених за різними пенсійними програмами, збільшено на 422,3 млн грн, або 0,6 відс.;

Міністерству охорони здоров'я – на 1 млрд 286,1 млн грн, або 12,9 відс., зокрема скасовано видатки в сумі 625,0 млн грн на розвиток служби екстреної медичної допомоги (придбання медичного автотранспорту) для закладів охорони здоров'я України;

Міністерству аграрної політики та продовольства – на 1 млрд 154,5 млн грн, або 14,5 відс., з них на державну підтримку розвитку хмелярства, овочівництва, закладення молодих садів, виноградників і ягідників та нагляд за ними – на 600,0 млн грн, або в 7 разів.

З метою стабілізації економічної ситуації в державі й економного і раціонального використання державних коштів Кабінет Міністрів України постановою від 01.03.2014 № 65 „Про економію державних коштів та недопущення втрат бюджету” затвердив заходи з економного і раціонального використання бюджетних коштів, передбачених на утримання органів державної влади й інших державних органів, утворених органами державної влади підприємств, установ та організацій, які використовують кошти державного бюджету. Як наслідок, видатки державного бюджету головним чином спрямовувалися на поточні видатки, які проведені в сумі 195 млрд 877,8 млн грн, або 99,1 відс. загального обсягу, що більше, ніж у січні – червні попереднього року, на 16 млрд 385,3 млн грн, або 9,1 відсотка. Враховуючи ресурсну забезпеченість державного бюджету, наявні та прогнозні залишки коштів на єдиному казначейському рахунку, на капітальні видатки спрямовано 1 млрд 681,6 млн грн, або 0,9 відс., що менше, ніж у відповідному періоді попереднього року, на 4 млрд 272,4 млн грн, або 71,8 відсотка.

3.2. Видатки загального фонду державного бюджету проведено в сумі 176 млрд 233,1 млн грн, або 91,4 відс. плану звітнього періоду (192 млрд 820,6 млн грн) і 46,7 відс. річного плану (377 млрд 626,4 млн гривень). Порівняно з відповідним періодом попереднього року, обсяг видатків збільшився на 8 млрд 938,2 млн грн, або 5,4 відсотка.

Для забезпечення завдань і функцій, які здійснюються органами державної влади, значну частку бюджетних коштів у січні – червні поточного року використано двома головними розпорядниками.

Так, Міністерство фінансів використало кошти державного бюджету у сумі 78 млрд 824,4 млн грн, або 44,7 відс. загального обсягу видатків, з яких 72,8 відс. – дотації вирівнювання і субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам та 26,4 відс. – видатки на обслуговування державного боргу. Порівняно з відповідним періодом попереднього року, обсяг видатків збільшено на 11 млрд 113,2 млн грн, або 14,6 відсотка.

Міністерство соціальної політики використало 42 млрд 462,1 млн грн, або 24,1 відс., з яких 94,4 відс. спрямовано Пенсійному фонду на дотацію для

виплати пенсій, надбавок і підвищень до пенсій, призначених за різними пенсійними програмами, та покриття дефіциту коштів фонду для виплати пенсій, у тому числі покриття витрат, пов'язаних з обслуговуванням боргових зобов'язань. Порівняно з відповідним періодом попереднього року, обсяг видатків зменшено на 1 млрд 954,1 млн грн, або 4,4 відсотка.

3.2.1. У січні – червні поточного року проведення видатків передбачалося за 447 бюджетними програмами (без урахування міжбюджетних трансфертів, видатків з обслуговування боргу і резервного фонду) в сумі 103 млрд 67,7 млн гривень. У плановому обсязі видатки проведено за 14 бюджетними програмами в сумі 40 млрд 992,4 млн грн, або 39,8 відс. плану звітного періоду, не розпочато виконання 24 бюджетних програм на суму 97,7 млн грн, або 0,1 відсотка.

Найбільший обсяг використаних коштів за бюджетними програмами Міністерства соціальної політики „Дотація на виплату пенсій, надбавок та підвищень до пенсій, призначених за різними пенсійними програмами” і „Покриття дефіциту коштів Пенсійного фонду України для виплати пенсій” – 40 млрд 95,1 млн грн, або 100 відс. планових призначень звітного періоду.

Не розпочиналося виконання бюджетних програм Державної служби гірничого нагляду та промислової безпеки України, спрямованих на фінансування проектів, пов'язаних з підвищенням техніки безпеки шахт шляхом впровадження уніфікованих телекомунікаційних систем диспетчерського контролю й автоматизованого керування гірничими машинами і технологічними комплексами (УТАС) та проектів модернізації цих систем – 38,0 млн грн; Міністерства аграрної політики та продовольства на заходи з боротьби з шкідниками і хворобами сільськогосподарських рослин, запобігання розповсюдженню збудників інфекційних хвороб тварин – 11 млн гривень.

3.2.2. У січні – червні поточного року Державна казначейська служба не відкрила головним розпорядникам бюджетних коштів асигнування для проведення видатків у плановому обсязі (без урахування міжбюджетних трансфертів, видатків з обслуговування боргу і резервного фонду).

Державна казначейська служба для проведення видатків відкрила асигнування (без урахування міжбюджетних трансфертів, видатків з обслуговування боргу і резервного фонду) менше плану на 27,9 млн гривень. Неповний розподіл головними розпорядниками відкритих їм асигнувань не дав змоги спрямувати відповідальним виконавцям бюджетних програм 2 млрд 660,9 млн грн, або 2,6 відс., з яких 67,7 відс. не розподілили Міністерство соціальної політики – 510,2 млн грн, Міністерство оборони – 474,2 млн грн, Центральна виборча комісія – 438,6 млн грн, Міністерство внутрішніх справ – 334,3 млн гривень.

Відповідальні виконавці бюджетних програм не використали 4 млрд 586,2 млн грн направлених відкритих асигнувань. Найбільші обсяги невикористаних таких асигнувань рахуються у виконавців бюджетних програм, головними розпорядниками яких є:

Міністерство охорони здоров'я – 761,1 млн грн, з них 72,6 відс. на забезпечення медичних заходів окремих державних програм і комплексних заходів програмного характеру;

Міністерство внутрішніх справ – 615,0 млн грн, з них 78,9 відс. на забезпечення захисту прав і свобод громадян, суспільства та держави від протиправних посягань, охорону громадського порядку і протидію незаконній міграції, а також на розвиток Державної прикордонної служби, матеріально-технічне забезпечення й утримання її особового складу;

Міністерство освіти і науки – 380,3 млн грн, з них 67,6 відс. на підготовку кадрів вищими навчальними закладами I–IV рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики і здійснення методичного та матеріально-технічного забезпечення діяльності навчальних закладів.

3.3. У звітному періоді кошти резервного фонду спрямовувалися переважно на проведення невідкладних заходів із забезпечення національної безпеки й антитерористичних заходів.

Законом про державний бюджет на 2014 рік резервний фонд державного бюджету затверджено в обсязі 1 млрд 500,0 млн гривень. Для оперативного вирішення проблемних питань, які не могли бути передбачені при формуванні державного бюджету на поточний рік, Законом України від 17.03.2014 № 1128-VII річний обсяг резервного фонду збільшено на 6 млрд 882,4 млн гривень. Крім того, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 04.06.2014 № 158, в межах загального обсягу бюджетних призначень, передбачених Міністерству фінансів на 2014 рік у загальному фонді державного бюджету, здійснено перерозподіл видатків у сумі 400,0 млн грн за рахунок зменшення обсягу видатків розвитку за КПКВК 3511090 „Державні капітальні видатки, що розподіляються Кабінетом Міністрів України” і збільшення обсягу видатків за КПКВК 3511030 „Резервний фонд”. Таким чином, з урахуванням внесених змін річний обсяг резервного фонду визначено у сумі 8 млрд 782,4 млн грн, або 2,3 відс. видатків загального фонду, тоді як, згідно з частиною третьою статті 24 Бюджетного кодексу, резервний фонд бюджету не може перевищувати одного відсотка обсягу видатків загального фонду відповідного бюджету.

Упродовж першого півріччя поточного року Кабінет Міністрів України прийняв дев'ятнадцять розпоряджень і одну постанову про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету на загальну суму 7 млрд 690,5 млн грн, у тому числі для проведення невідкладних заходів із забезпечення національної

безпеки й антитерористичних заходів – 7 млрд 626,9 млн грн та інших заходів – 63,6 млн гривень.

На виконання зазначених рішень Державна казначейська служба відкрила головним розпорядникам асигнування в сумі 7 млрд 444,8 млн грн, або 100 відс. плану звітного періоду. Направлені відкриті асигнування на здійснення видатків становили 4 млрд 202,8 млн грн, з яких касові видатки – 1 млрд 903,6 млн грн, або 45,3 відсотка.

Зокрема, відповідно до розпоряджень Кабінету Міністрів України від 23.03.2014 № 244-р і від 17.04.2014 № 383-р, для виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил, внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ та Державної прикордонної служби, проведення навчальних зборів з військовозобов'язаними і громадянами України, які проходять службу у військовому резерві, забезпечення харчуванням та речовим майном, предметами індивідуального захисту, лазне-пральними послугами, закупівлі медикаментів, пально-мастильних матеріалів, запасних частин, оплати послуг з перевезення військової техніки й особового складу, послуг зв'язку, а також для закупівлі, модернізації і ремонту озброєння, боєприпасів, військової техніки й іншого військового майна з резервного фонду державного бюджету виділено кошти Міністерству оборони, Головному управлінню внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ та Адміністрації Державної прикордонної служби на загальну суму 6 млрд 904,2 млн грн, з них у червні – 2 млрд 48,8 млн гривень. На здійснення видатків направлено відкритих асигнувань на загальну суму 3 млрд 700,4 млн грн, або 53,6 відс. плану на січень – червень, з яких використано 1 млрд 577,1 млн грн, або 42,6 відсотка.

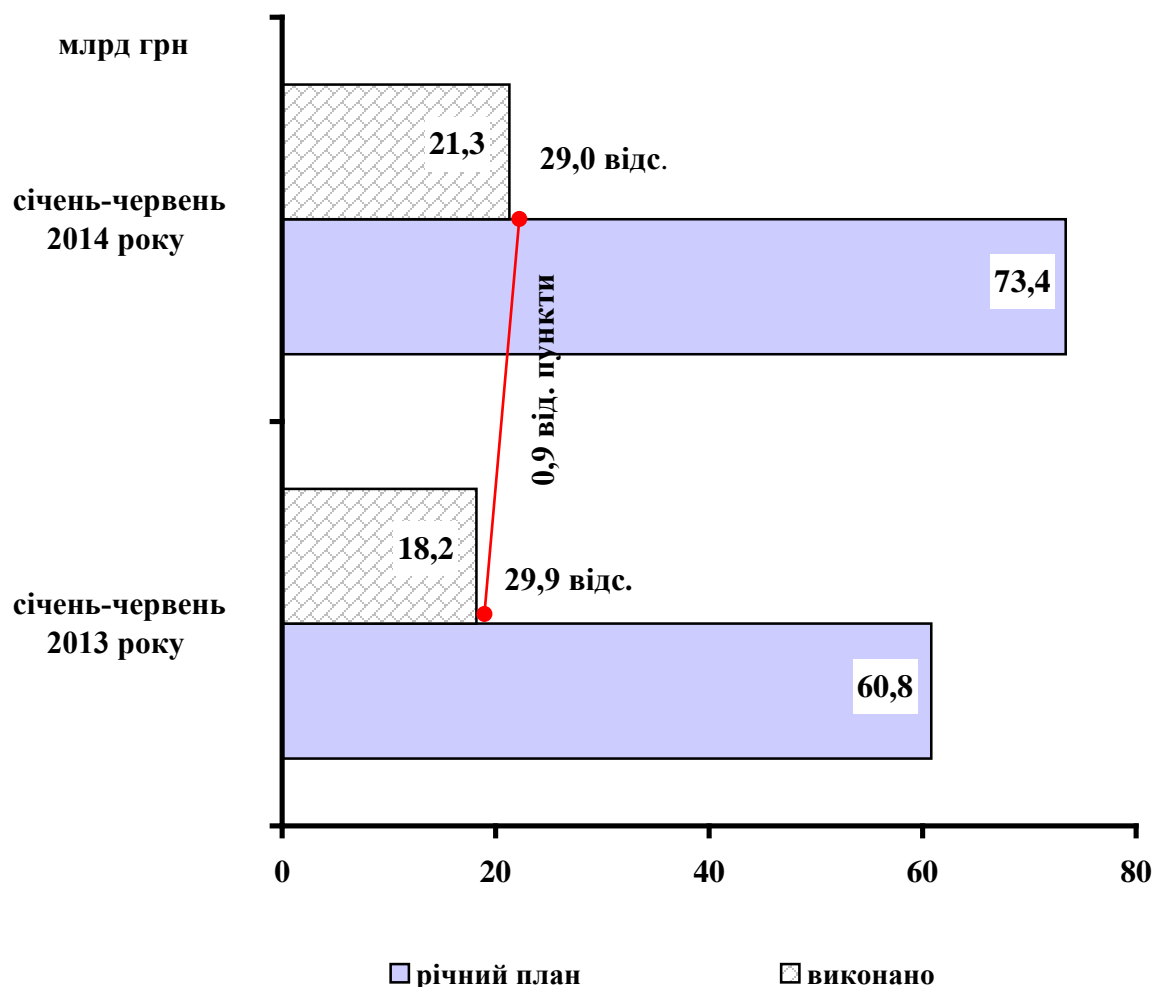
Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 № 500-р, Службі безпеки для проведення невідкладних антитерористичних заходів виділено з резервного фонду 95,4 млн гривень. У червні поточного року на зазначену мету направлено відкритих асигнувань для здійснення видатків на суму 65,0 млн грн, або 100,0 відс. плану першого півріччя, касові видатки за якими не проведено.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 04.06.2014 № 158, Міністерству оборони, Міністерству внутрішніх справ, Адміністрації Державної прикордонної служби, Службі безпеки, Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації і Головному управлінню розвідки Міністерства оборони відкриті асигнування на загальну суму 205,8 млн грн для проведення антитерористичних операцій, інших спеціальних заходів та забезпечення правопорядку на державному кордоні, з яких станом на 01.07.2014 використано 140,0 млн грн, або 68,0 відсотка.

3.4. Видатки спеціального фонду проведені в сумі 21 млрд 326,4 млн грн, або 29,0 відс. річного плану (73 млрд 444,4 млн грн), що на 3 млрд 174,6 млн грн, або 17,5 відс., більше, ніж у січні – червні

попереднього року. При цьому рівень виконання річного плану знизився на 0,9 відс. пункту (діаграма 6).

Діаграма 6. Виконання видатків спеціального фонду державного бюджету в першому півріччі 2013 – 2014 років

Найбільше коштів спеціального фонду спрямовано на проведення видатків за програмами:

Державного агентства автомобільних доріг – 5 млрд 856,0 млн грн, або 27,5 відс. загального обсягу, в тому числі видатки на виконання боргових зобов'язань за кредитами, отриманими під державні гарантії на розвиток мережі автомобільних доріг загального користування, – 3 млрд 886,3 млн грн, на розвиток мережі й утримання автомобільних доріг загального користування – 988,4 млн грн, субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах – 981,3 млн грн;

Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства – 3 млрд 814,3 млн грн, або 17,9 відс., з них субвенція на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з централізованого водопостачання і водовідведення, що

вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню, яка виникла у зв'язку з невідповідністю фактичної вартості теплової енергії встановленим тарифам, – 3 млрд 789,8 млн грн;

Міністерства освіти і науки – 3 млрд 543,9 млн грн, або 16,6 відс., з них на підготовку кадрів вищими навчальними закладами I – IV рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики – 3 млрд 270,4 млн грн;

Міністерства соціальної політики – 1 млрд 843,2 млн грн, або 8,6 відс., з них на покриття дефіциту коштів Пенсійного фонду України для виплати пенсій, у тому числі покриття витрат, пов'язаних з обслуговуванням боргових зобов'язань, – 1 млрд 803,7 млн грн;

Міністерства охорони здоров'я – 1 млрд 61,4 млн грн, або 5,0 відс., з них на підготовку і підвищення кваліфікації медичних та фармацевтичних, наукових і науково-педагогічних кадрів вищими навчальними закладами III та IV рівнів акредитації – 703,2 млн грн, спеціалізовану і високоспеціалізовану медичну допомогу, що надається загальнодержавними закладами охорони здоров'я, – 114,8 млн грн, діяльність установ Державної санітарно-епідеміологічної служби та заходи з боротьби з епідеміями – 104,5 млн гривень.

Збільшення, порівняно із січнем – червнем 2013 року, видатків спеціального фонду зумовлено зростанням на 3 млрд 703,0 млн грн, або в 43,6 раза, обсягу наданої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з централізованого водопостачання і водовідведення, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню, яка виникла у зв'язку з невідповідністю фактичної вартості теплової енергії встановленим тарифам.

Крім того, Законом України від 27.03.2014 № 1165-VII „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2014 рік” відновлена практика зарахування до спеціального фонду державного бюджету збору на обов'язкове державне пенсійне страхування з операцій купівлі іноземної валюти з наступним спрямуванням отриманих ресурсів на покриття дефіциту коштів Пенсійного фонду. В січні – червні поточного року видатки спеціального фонду на покриття дефіциту коштів Фонду здійснені в сумі 1 млрд 803,7 млн грн, тоді як у попередньому році такі видатки проводилися тільки із загального фонду державного бюджету.

Водночас зменшилися видатки на охорону навколишнього природного середовища на 1 млрд 191,0 млн грн, або 76,8 відс., що спричинено скороченням видатків на державну підтримку заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів парникових газів, у тому числі на утеплення приміщень закладів соціального забезпечення, розвиток міжнародного співробітництва з питань зміни клімату, а також видатків на природоохоронні заходи.

Також зменшилися видатки на економічну діяльність на 1 млрд 172,9 млн грн, або 16,8 відс., насамперед у зв'язку з тим, що в

січні – червні поточного року не здійснювалася державна підтримка галузі тваринництва, підтримка розвитку хмелярства, закладення молодих садів, виноградників і ягідників та нагляд за ними, а також значно зменшилися видатки на розвиток мережі й утримання автомобільних доріг загального користування, витрати Аграрного фонду, пов'язані з комплексом заходів із зберігання, перевезення, переробки й експорту об'єктів державного цінового регулювання державного інтервенційного фонду.

Крім того, зменшилися видатки на освіту – на 199,2 млн грн, або 3,9 відс., у зв'язку зі зменшенням видатків на утримання підпорядкованих вищим навчальним закладам I – IV рівнів акредитації установ, а також видатки на громадський порядок, безпеку і судову владу – на 183,5 млн грн, або 10,3 відс., що зумовлено, зокрема, скороченням видатків на придбання обладнання і предметів довгострокового користування для забезпечення органів внутрішніх справ.

3.5. За окремими визначеними статтею 14 закону про державний бюджет на 2014 рік напрямками використання коштів спеціального фонду видатки проводилися в обсягах, менших за наявні ресурси.

За наявності залишку відкритих асигнувань у сумі 231,8 млн грн і надходжень судового збору в сумі 513,3 млн грн, або 54,6 відс. плану на рік, за бюджетними програмами Державної судової адміністрації, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Вищого господарського суду України, Вищого адміністративного суду України видатки на забезпечення здійснення правосуддя й зміцнення матеріально-технічної бази здійснені в сумі 273,0 млн грн, або 36,6 відс. наявних ресурсів і 27,8 відс. річного плану.

За наявності залишку відкритих асигнувань у сумі 635,6 млн грн і надходження екологічного податку та грошових стягнень за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської й іншої діяльності, в сумі 1 млрд 921,1 млн грн, або 58,1 відс. плану на рік, заплановані за десятьма бюджетними програмами Міністерства екології та природних ресурсів, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства, Міністерства промислової політики видатки проведені лише за шістьма бюджетними програмами в сумі 274,1 млн грн, або 10,7 відс. наявних ресурсів і 8,3 відс. річного плану.

Довідково: Законом України від 31.07.2014 № 1622-VII „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2014 рік” скасовано видатки спеціального фонду на фінансове забезпечення цільових проектів екологічної модернізації підприємств у сумі 677,6 млн грн і зменшено видатки на природоохоронні заходи на 318,1 млн грн, або 57,7 відсотка. У зв'язку із скасуванням Законом України від 08.04.2014 № 1191-VII „Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо відміни екологічного податку за утилізацію знятих з експлуатації транспортних засобів та

оподаткування акцизним податком операцій з переобладнання ввезеного на митну територію України транспортного засобу у підакцизний легковий автомобіль” екологічного податку за утилізацію знятих з експлуатації транспортних засобів зі спеціального фонду вилучено видатки на компенсацію витрат, пов'язаних з утилізацією транспортних засобів, у сумі 1 млрд 19,8 млн грн., а також передбачено зарахування екологічного податку в сумі 2 млрд 3,8 млн грн до загального фонду державного бюджету.

За наявності залишку відкритих асигнувань в сумі 435,0 млн грн, надходжень податку на додану вартість, що сплачується юридичними особами при здійсненні ними операцій з постачання власної виробленої продукції, виготовленої з поставлених молока або м'яса в живій вазі сільськогосподарськими підприємствами, іншими юридичними і фізичними особами, у тому числі фізичними особами – підприємцями, які самостійно вирощують, розводять, відгодовують продукцію тваринництва, в сумі 353,2 млн грн, або 39,8 плану на рік, не розпочато здійснення запланованих видатків Міністерства аграрної політики та продовольства на державну підтримку галузі тваринництва. Також не проводилися видатки на державну підтримку розвитку хмелярства, овочівництва, закладення молодих садів, виноградників і ягідників та нагляд за ними, які, відповідно до закону про державний бюджет на 2014 рік, мали здійснюватися за рахунок залишку коштів збору на розвиток виноградарства, садівництва, хмелярства, сформованого до 2013 року.

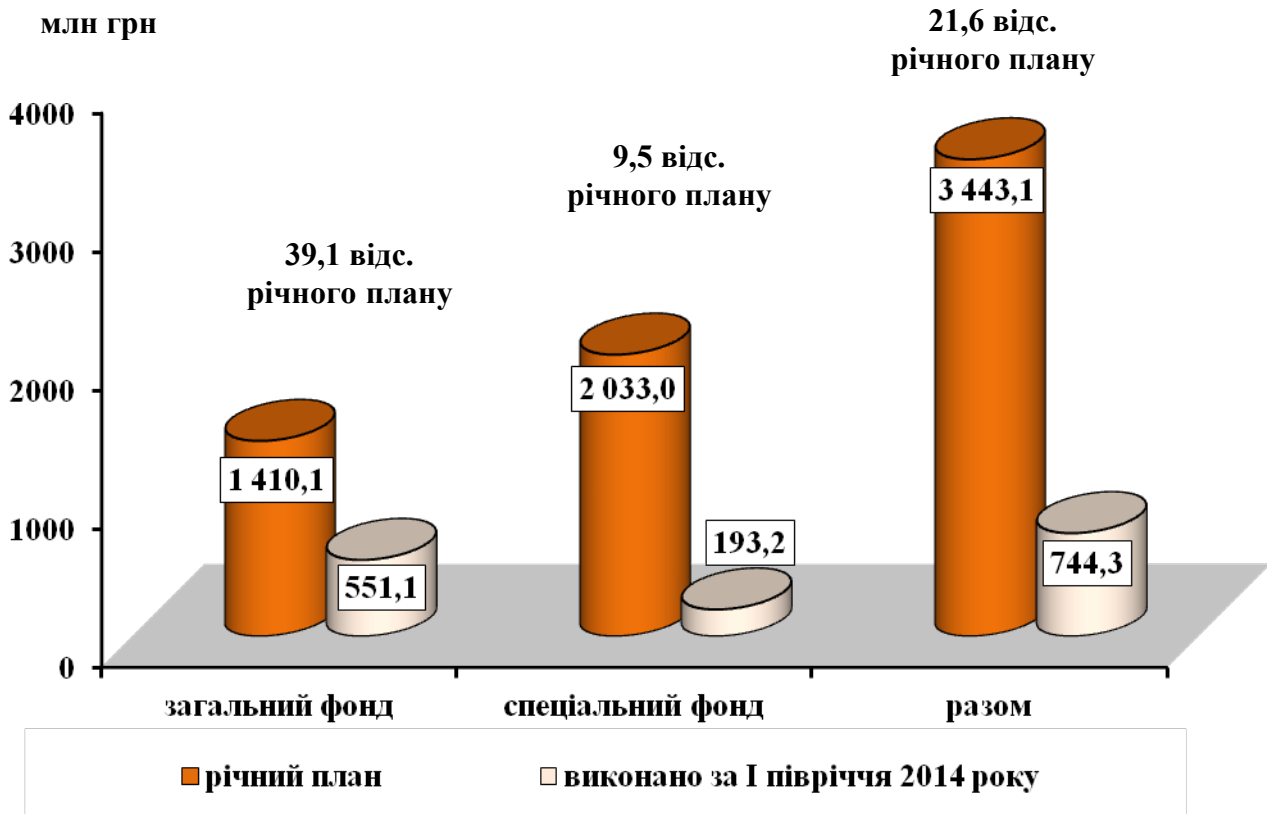
За наявності залишку відкритих асигнувань у сумі 64,0 млн грн, надходжень до Фонду соціального захисту інвалідів коштів від сплати інвалідами часткової вартості автомобілів і коштів від реалізації автомобілів, повернених інвалідами, в сумі 151,8 млн грн, або 84,0 відс. плану на рік, видатки Міністерства соціальної політики на заходи із соціальної, трудової та професійної реабілітації інвалідів проведені в сумі 35,8 млн грн, або 16,6 відс. наявних ресурсів і 18,9 відс. річного плану.

3.6. Упродовж січня – червня поточного року загальний обсяг повернення кредитів до державного бюджету становив 744,3 млн грн, або 21,6 відс. річного плану (діаграма 7).

До загального фонду державного бюджету повернено кредитів у сумі 551,1 млн грн, або 100,7 відс. плану звітного періоду та 39,1 відс. річного плану. Перевиконання планового показника зумовлено понадплановим надходженням коштів за бюджетною програмою КПКВК 3511630 „Повернення позик, наданих для фінансування проектів розвитку за рахунок коштів, залучених державою” у сумі 540,7 млн грн, або 128,9 відс. плану звітного періоду. За рештою програм розрахунки за кредитами проведено в обсягах, значно менших за планові. Так, повернення безвідсоткових бюджетних позичок, наданих підприємствам державної форми власності на погашення заборгованості із заробітної плати, становило 0,1 млн грн, або 9,0 відс. плану; взагалі не поверталися при плані 0,8 млн грн кредити, надані

у 2012 році з державного бюджету на реалізацію бюджетної програми „Пільгове кредитування юридичних осіб, в тому числі ОСББ, для проведення реконструкції, капітальних та поточних ремонтів об’єктів житлово-комунального господарства”.

Діаграма 7. Повернення кредитів до державного бюджету в I півріччі 2014 року

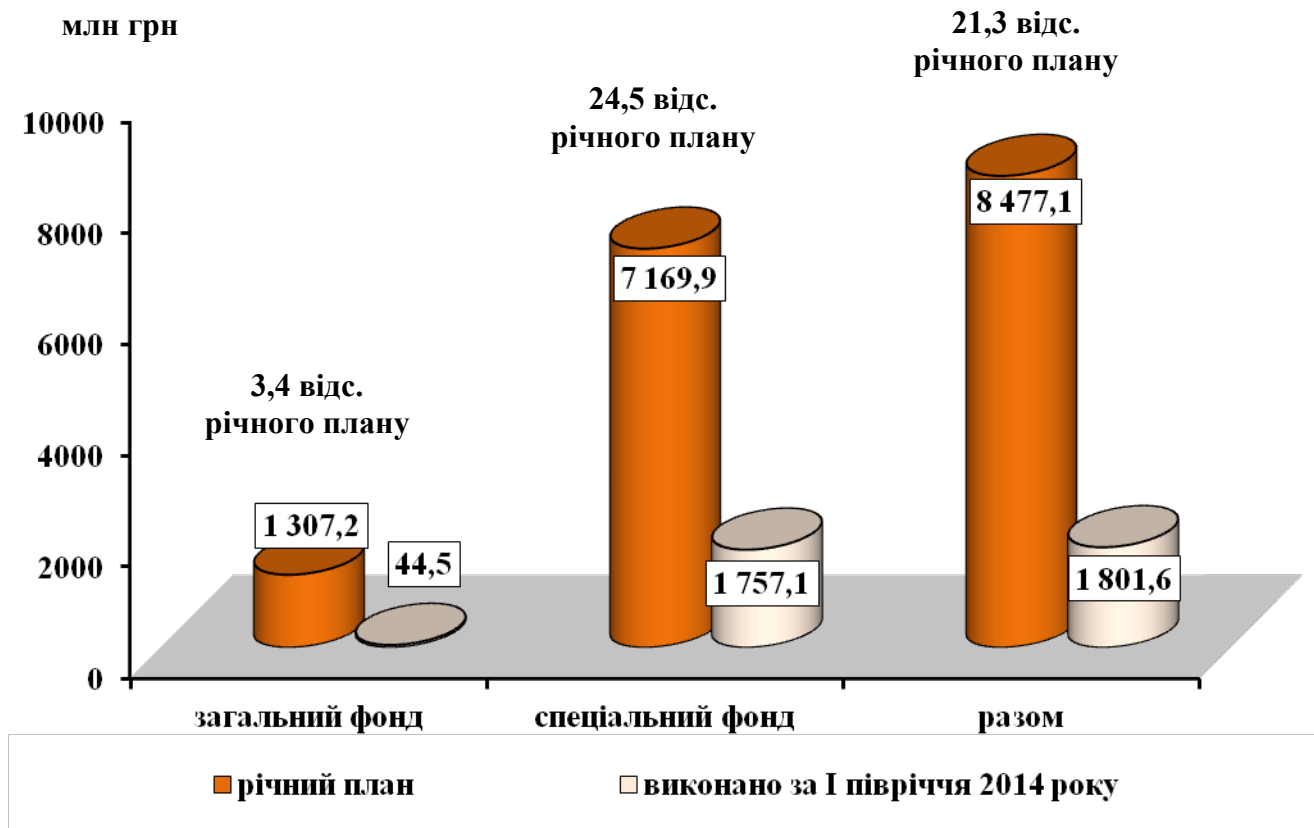

До спеціального фонду державного бюджету повернено кредитів в сумі 193,2 млн грн, або 9,5 відс. річного плану.

Міністерство аграрної політики та продовольства не забезпечило повернення коштів, наданих на формування державного інтервенційного фонду Аграрним фондом, а також закупівлю матеріально-технічних ресурсів для потреб сільськогосподарських товаровиробників. До бюджету надійшло 17,5 млн грн, або 1,2 відс. плану, що в основному і спричинило невиконання запланованого загального обсягу повернення кредитів до спеціального фонду державного бюджету.

3.7. З державного бюджету надано кредитів у сумі 1 млрд 801,6 млн грн, або 21,3 відс. річного плану (діаграма 8). У запланованих обсягах не виконана жодна бюджетна програма.

Діаграма 8. Надання кредитів з державного бюджету в I півріччі 2014 року

Із загального фонду державного бюджету передбачалося спрямувати на надання кредитів 72,7 млн грн, фактично надано кредитів у сумі 44,5 млн грн, або 61,2 відс. плану звітного періоду і 3,4 відс. річного плану.

За рахунок коштів спеціального фонду державного бюджету надано кредитів у сумі 1 млрд 757,1 млн грн, або 24,5 відс. річного плану. Законом України „Про Державний бюджет України на 2014 рік” надання кредитів затверджено в сумі 6 млрд 869,9 млн грн, проте впродовж звітного періоду після внесення змін до розпису Державного бюджету України загальний обсяг надання кредитів збільшено до 7 млрд 169,9 млн гривень. Кошти у сумі 300,0 млн грн заплановано спрямувати на кредитування будівництва, реконструкції і технічного переоснащення об’єктів паливно-енергетичного комплексу.

Такі дії не узгоджуються з частиною другою статті 44 Бюджетного кодексу, якою встановлено, що Міністерство фінансів забезпечує протягом бюджетного періоду відповідність розпису державного бюджету встановленим законом про державний бюджет бюджетним призначенням. Державна казначейська служба спрямувала на кредитування бюджетної програми за КПКВК 1101450 „Будівництво, реконструкція та технічне переоснащення об’єктів паливно-енергетичного комплексу (за рахунок, коштів

залучених під державні гарантії на поворотній основі)” 546,8 млн грн, що на 246,8 млн грн більше річного планового обсягу, передбаченого бюджетним розписом.

За окремими бюджетними програмами кредитування здійснювалося в незначних обсягах або взагалі не розпочиналося. Зокрема, на формування державного інтервенційного фонду Аграрним фондом, а також закупівлю матеріально-технічних ресурсів для потреб сільськогосподарських товаровиробників спрямовано 0,8 млн грн, або 0,1 відс. плану; взагалі не надавалися кредити на фінансування проектів розвитку за рахунок коштів, залучених державою (33,0 млн грн), мікrokредитування суб'єктів малого підприємництва (0,9 млн грн) та підвищення ефективності передачі електроенергії, модернізацію підстанцій (70,0 млн грн).

За наявності фінансових ресурсів кредитування окремих програм проведено в обсягах, значно менших за планові, що свідчить про неефективне управління бюджетними коштами.

Так, Міністерство аграрної політики та продовольства, при надходженні коштів від повернення раніше наданих кредитів у сумі 4,2 млн грн і наявних залишках невикористаних у попередньому році бюджетних асигнувань у сумі 21,5 млн грн, кредитування фермерських господарств не здійснювало (план 27,9 млн гривень).

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства, при поверненні 18,2 млн грн кредитів, наданих з державного бюджету індивідуальним сільським забудовникам, і залишках невикористаних у попередньому році бюджетних асигнувань у сумі 9,6 млн грн, спрямувало на рекредитування відповідної бюджетної програми 8,0 млн грн, або 28,8 відс. наявних коштів та 16,7 відс. річного плану.

3.8. Кредиторська заборгованість бюджетних установ з основної діяльності зменшилася на 1 млрд 301,3 млн грн, або 16,4 відс., – до 6 млрд 634,9 млн грн, з неї прострочена – 4 млрд 130,2 млн грн, або 62,2 відсотка. За січень – червень поточного року обсяг простроченої заборгованості зріс на 783,2 млн грн, або 23,4 відсотка.

Кредиторська заборгованість бюджетних установ загального фонду зменшилася на 125,9 млн грн, або 3,7 відс., – до 3 млрд 314,2 млн грн, з неї прострочена – 2 млрд 334,7 млн грн, або 70,4 відсотка.

Найбільші обсяги заборгованості обліковуються за поточними видатками і становлять 2 млрд 167,8 млн грн, або 65,4 відс., з яких заборгованість за використання товарів і послуг становить 1 млрд 147,7 млн гривень. За капітальними видатками обліковується 1 млрд 146,4 млн грн, або 34,6 відс. заборгованості.

Упродовж січня – червня поточного року зменшилася заборгованість за капітальними видатками на суму 185,2 млн грн, або 13,9 відс., чому сприяло

прийняття постанови Кабінету Міністрів України від 01.03.2014 № 65 „Про економію державних коштів та недопущення втрат бюджету”, якою Державній казначейській службі доручено здійснювати операції з погашення зареєстрованої в її органах станом на 1 березня 2014 року кредиторської заборгованості за капітальними видатками, розмір якої за окремим розпорядником і одержувачем бюджетних коштів перевищує 300 тис гривень, виключно в обсягах, що відповідають обсягам, установленим за результатами контрольних заходів Державної фінансової інспекції.

Зокрема, з початку року суттєво скоротилася кредиторська заборгованість Міністерства оборони – на 332,9 млн грн, або у 4,5 рази, у тому числі на забезпечення діяльності Збройних Сил України та підготовку військ – на 242,3 млн грн; Державного космічного агентства – на 85,6 млн грн, з яких за виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері космічної галузі, в тому числі загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми та утилізацію твердого ракетного палива – на 83,4 млн гривень.

Найбільші обсяги кредиторської заборгованості бюджетних установ з основної діяльності обліковуються у:

- Міністерстві аграрної політики та продовольства – 622,3 млн грн, з якої 66,2 відс. за бюджетними програмами з підтримки заходів в агропромисловому комплексі і з проведення земельної реформи;

- Міністерстві соціальної політики – 474,5 млн грн, з якої 80,8 відс. за бюджетною програмою із соціального захисту громадян, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи;

- Національній академії медичних наук – 277,9 млн грн, з якої 82,9 відс. за бюджетною програмою із будівництва, реконструкції, капітального ремонту та придбання обладнання для об'єктів, що відносяться до її сфери управління.

Кредиторська заборгованість бюджетних установ спеціального фонду зменшилася на 1 млрд 175,4 млн грн, або 26,1 відс., – до 3 млрд 320,7 млн грн, з неї прострочена становить 54,1 відсотка. За січень – червень поточного року обсяги простроченої заборгованості зросли на 380,8 млн грн, або 25,2 відсотка. За видатками кредиторська заборгованість зменшилася на 172,2 млн грн, або 6,2 відс., – до 2 млрд 626,1 млн грн, з якої прострочена – 68,0 відсотка.

Значні обсяги заборгованості обліковуються як за поточними, так і капітальними видатками. За поточними видатками заборгованість становить 1 млрд 990,2 млн грн, або 75,8 відс., з яких за використання товарів і послуг – 1 млрд 380,8 млн грн, за капітальними видатками – 635,9 млн грн, або 24,2 відс. заборгованості. Упродовж січня – червня поточного року обсяг заборгованості за капітальними видатками зменшився на 135,5 млн грн, або 17,6 відсотка.

Найбільші суми кредиторської заборгованості (63,4 відс. загального обсягу) обліковуються в Міністерстві аграрної політики та

продовольства – 843,3 млн грн, з неї прострочена – 88,1 відс., Державному агентстві автомобільних доріг – 463,0 млн грн, з неї прострочена – 23,7 відс., Міністерстві екології та природних ресурсів – 358,5 млн грн, з неї прострочена – 92,2 відсотка.

3.9. Дебіторська заборгованість бюджетних установ з основної діяльності зменшилася на 1 млрд 222,3 млн грн, або 15,4 відс., – до 6 млрд 694,3 млн грн, з неї прострочена – 4 млрд 90,2 млн грн, або 61,1 відсотка. За січень – червень обсяг простроченої заборгованості зріс на 538,5 млн грн, або 15,2 відсотка.

За загальним фондом дебіторська заборгованість зменшилася на 1 млрд 169,1 млн грн, або 35,4 відс., – до 2 млрд 138,1 млн грн, з неї прострочена – 1 млрд 178,2 млн грн, або 55,1 відсотка. За звітний період обсяг простроченої заборгованості зріс у 1,6 раза.

Дебіторська заборгованість у Міністерстві охорони здоров'я зменшилася на 1 млрд 50,6 млн грн – до 21,3 млн грн, з якої прострочена – 21,0 млн грн, або 98,6 відсотка. У повному обсязі погашено заборгованість за спрямовані у попередньому році кошти на розвиток служби екстреної медичної допомоги (придбання медичного автотранспорту) для закладів охорони здоров'я – 913,4 млн грн і за забезпечення медичних заходів окремих державних програм і комплексних заходів програмного характеру – 137,4 млн гривень.

Найбільший обсяг дебіторської заборгованості обліковується у:

- Міністерстві оборони – 930,0 млн грн, або 43,5 відс. загального обсягу, з яких 93,0 відс. – за придбання товарів і послуг на розвиток озброєння і військової техніки Збройних Сил України та забезпечення діяльності Збройних Сил України та підготовку військ;

- Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства – 394,1 млн грн, або 18,4 відс., з яких 92,9 відс. – за реконструкцію і будівництво очисних споруд та інших об'єктів з метою захисту акваторії Азово-Чорноморського узбережжя та басейнів річок Дніпро і Сіверський Донець від забруднення.

Дебіторська заборгованість спеціального фонду зменшилася на 53,2 млн грн, або 1,2 відс., – до 4 млрд 556,2 млн грн, з неї прострочена – 2 млрд 912,0 млн грн, або 63,9 відсотка. З початку року обсяг простроченої заборгованості зріс на 4,2 відсотка.

За видатками дебіторська заборгованість зменшилася на 164,2 млн грн, або 12,8 відс., – до 1 млрд 118,5 млн грн, з якої прострочена – 28,7 відсотка. При цьому за капітальними видатками рахується 1 млрд 18,2 млн грн заборгованості, або 91,0 відсотка.

Найбільші обсяги дебіторської заборгованості за капітальними видатками обліковуються у:

- Державному агентстві екологічних інвестицій за бюджетною програмою з підтримки заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів (збільшення абсорбції) парникових газів, у тому числі на утеплення приміщень закладів соціального забезпечення, розвиток міжнародного співробітництва з питань зміни клімату – 846,2 млн грн, або 58,7 відс.;

- Державному агентстві автомобільних доріг за бюджетною програмою з розвитку мережі й утримання автомобільних доріг загального користування – 308,0 млн грн, або 30,2 відс.;

- Міністерстві внутрішніх справ за бюджетною програмою з участі внутрішніх військ в охороні громадського порядку і боротьбі із злочинністю, охороні арештованих, засуджених та охороні особливо важливих об'єктів – 113,3 млн грн, або 11,1 відсотка.

З початку року в деяких головних розпорядників бюджетних коштів при виконанні окремих бюджетних програм збільшилася дебіторська заборгованість, при цьому упродовж звітного періоду за такими бюджетними програмами видатки не проводилися або бюджетні призначення не затверджувалися взагалі, що не узгоджується з вимогам Закону України від 16.07.99 № 996-XIV „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”.

Так, Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства на 2013 рік за КПКВК 2751850 „Реконструкція та будівництво очисних споруд та інших об'єктів з метою захисту акваторії і Сіверський Донець від забруднення” заплановано видатки у сумі 436,5 млн грн, з яких використано 318,2 млн грн, при цьому дебіторська заборгованість на кінець року обліковувалася у сумі 157,0 млн гривень. У поточному році видатки за вказаною програмою не затверджувалися і не проводилися, проте дебіторська заборгованість упродовж січня – березня збільшилася на 209,3 млн грн – до 366,3 млн гривень. Однак проведений Рахунковою палатою аудит використання коштів державного бюджету на екологічне оздоровлення басейну річки Дніпро засвідчив, що у 2013 році генпідрядній організації ТОВ „ЕПР-ГРУП” перераховано аванс на завершення робіт у сумі 209,3 млн гривень. Таким чином, обсяги дебіторської заборгованості на кінець 2013 року занижені.

Державній службі гірничого нагляду та промислової безпеки за КПКВК 5491040 „Фінансування проектів, пов'язаних з підвищенням техніки безпеки шахт шляхом впровадження уніфікованих телекомунікаційних систем диспетчерського контролю та автоматизованого керування гірничими машинами і технологічними комплексами (УТАС) та проектів модернізації цих систем” на поточний рік затверджені бюджетні призначення у сумі 60,0 млн грн, з яких на січень – червень поточного року передбачено видатки у сумі 38,0 млн гривень. За цією бюджетною програмою видатки у звітному періоді не проводилися, проте, відповідно до звітності

Державної казначейської служби, станом на 01.07.2014 дебіторська заборгованість зросла на 87,0 млн гривень.

У Міністерстві соціальної політики за КПКВК 2501100 „Забезпечення житлом інвалідів війни, воїнів-інтернаціоналістів, громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, інвалідів по зору та слуху” станом на 1 червня поточного року виникла дебіторська заборгованість у сумі 41,0 млн грн, при цьому у поточному році бюджетна програма не затверджувалась і, відповідно, видатки не проводилися.

IV. ФІНАНСУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА ДЕРЖАВНИЙ БОРГ

4.1. Державний бюджет за перше півріччя 2014 року виконано з дефіцитом, який становив 30,6 відс. планового річного обсягу. Фінансування державного бюджету здійснювалося переважно за рахунок боргових джерел. Зросла середньозважена дохідність за облігаціями внутрішньої державної позики, що в майбутньому збільшить видатки державного бюджету на обслуговування державного боргу.

У процесі виконання державного бюджету Міністерство фінансів і головні розпорядники бюджетних коштів на підставі пункту 2 статті 16 Закону України „Про Державний бюджет України на 2014 рік” і частини восьмої статті 13 Бюджетного кодексу України змінили затверджені законом про державний бюджет на 2014 рік показники доходів і видатків за спеціальним фондом. У результаті плановий обсяг дефіциту державного бюджету збільшено на 5 млрд 685,9 млн грн, або 8,3 відс., – до 74 млрд 250,2 млн гривень. Фактично за перше півріччя поточного року державний бюджет виконано з дефіцитом у сумі 22 млрд 686,3 млн грн, або 33,1 відс. затвердженого законом про державний бюджет на 2014 рік граничного обсягу і 30,6 відс. планового з урахуванням внесених змін річного обсягу. Дефіцит державного бюджету за січень – червень 2014 року на 54,2 млн грн, або 0,2 відс., менший, ніж за відповідний період 2013 року.

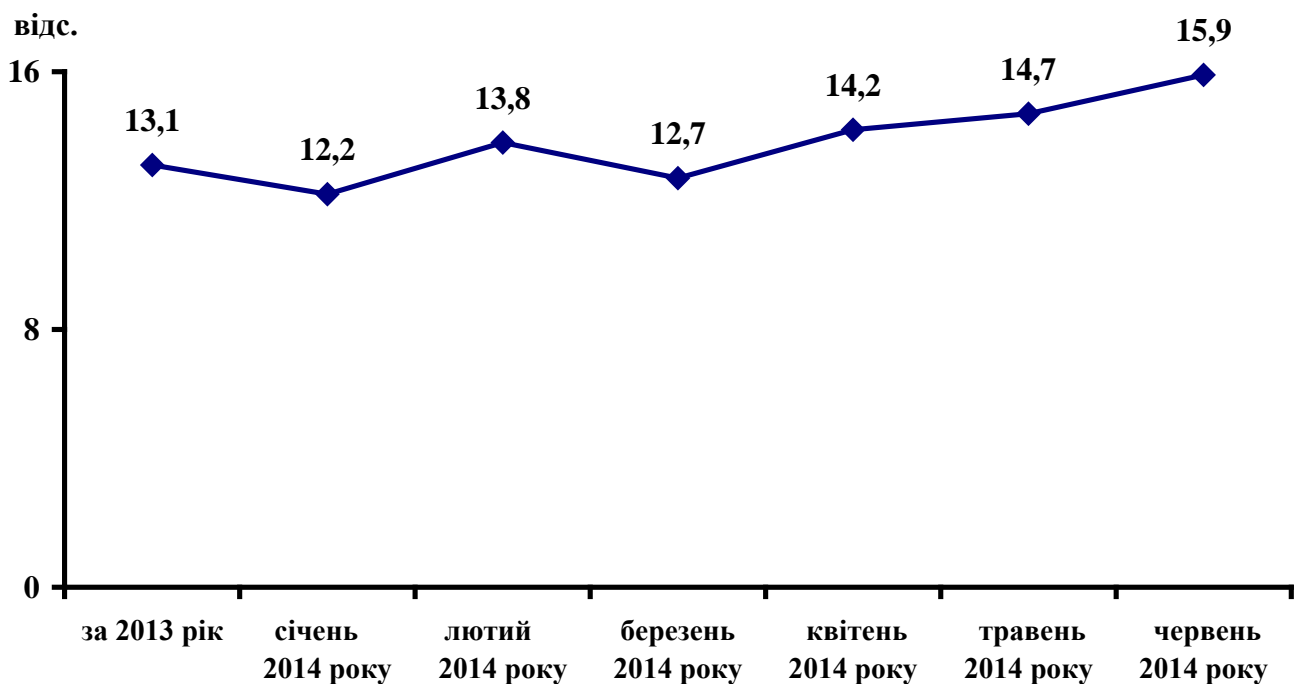
Фінансування державного бюджету здійснено на 99,6 відс. за рахунок надходження коштів від державних запозичень, тоді як частка надходжень коштів від приватизації державного майна становила 0,1 відсотка. Крім того, для фінансування залучалися кошти єдиного казначейського рахунку – 0,3 відс., що планом не передбачалося.

Від державних запозичень отримано 110 млрд 238,0 млн грн, що на 33 млрд 15,6 млн грн, або 42,8 відс., більше, ніж у січні – червні 2013 року. У результаті частка державних запозичень у загальній сумі надходжень до державного бюджету зросла на 6,5 відс. пункту – до 38,4 відсотка. У державних запозиченнях переважали середньострокові та довгострокові запозичення – 53,2 відс. і 39,1 відс. відповідно.

На внутрішньому ринку від розміщення облігацій внутрішньої державної позики і казначейських зобов'язань до державного бюджету

залучено 55 млрд 618,6 млн грн, або 49,3 відс. річного плану. Розміщення облігацій внутрішньої державної позики здійснювалося як у національній валюті, так і в іноземній. Середньозважений рівень дохідності за облігаціями внутрішньої державної позики, номінованими в гривні, за січень – червень 2014 року, порівняно із середньозваженим рівнем дохідності за 2013 рік, зріс на 1,0 відс. пункту – до 14,1 відс., тоді як за облігаціями внутрішньої державної позики, номінованими в доларах США, зменшився на 3,7 відс. пункту – до 3,9 відсотка. Облігації внутрішньої державної позики, номіновані в євро, у звітному періоді не розміщувалися. При цьому в червні середньозважений рівень дохідності за облігаціями, номінованими в гривні, становив 15,9 відсотка. Зростання рівня дохідності призведе до збільшення видатків на обслуговування державного боргу в майбутньому (діаграма 9).

Діаграма 9. Середньозважений рівень дохідності за розміщеними на первинному ринку облігаціями внутрішньої державної позики, номінованими в гривні

Державні зовнішні запозичення становили 54 млрд 619,4 млн грн, або 60,5 відс. річного плану.

4.1.1. Загальний фонд державного бюджету виконано з дефіцитом, який на 12 млрд 69,4 млн грн, або 34,6 відс., менший від запланованого на звітний період, що спричинено передусім більшим невиконанням планових призначень за видатками (на 16 млрд 587,6 млн грн), ніж невиконання плану за доходами (на 4 млрд 550,0 млн гривень).

Дефіцит загального фонду державного бюджету за січень – червень поточного року становив 22 млрд 859,1 млн грн, або 65,4 відс. запланованого на звітний період обсягу і 36,5 відс. річного обсягу дефіциту. При цьому дефіцит за

перше півріччя 2014 року на 1 млрд 769,2 млн грн, або 7,2 відс., менший від дефіциту за відповідний період 2013 року (таблиця 4).

Таблиця 4

Дефіцит і фінансування загального фонду державного бюджету

млн грн

№ з/п	Показники	Виконано, січень – червень 2013 року	Січень – червень 2014 року		Відхилення від:			
			план	виконано	січня – червня 2013 року		плану на січень – червень 2014 року	
					сума	відс.	сума	відс.
I.	ДЕФІЦИТ	24 628	34 929	22 859	-1 769	-7,2	-12 070	-34,6
	<i>(ряд. 1.1 - ряд. 1.2 + ряд. 1.3 - ряд. 1.4)</i>							
1.1.	Видатки	167 295	192 821	176 233	8 938	5,3	-16 588	-8,6
1.2.	Доходи	142 357	157 417	152 867	10 510	7,4	-4 550	-2,9
1.3.	Надання кредитів	28	73	44	16	55,1	-29	-38,8
1.4.	Повернення кредитів	338	548	551	213	63,1	3	0,7
II.	ФІНАНСУВАННЯ	24 628	34 929	22 859	-1 769	-7,2	-12 070	-34,6
	<i>(ряд. 2.1 – ряд. 2.2)</i>							
2.1.	Фінансування в частині надходжень – всього,	75 638	138 429	106 238	30 600	40,5	-32 191	-23,3
	<i>у тому числі:</i>							
	внутрішні запозичення	57 481	72 654	52 819	-4 662	-8,1	-19 835	-27,3
	зовнішні запозичення	17 984	60 075	53 367	35 383	в 3,0р.б.	-6 708	-11,2
	надходження від приватизації державного майна	173	5 700	52	-121	-69,5	-5 648	-99,1
2.2.	Фінансування в частині витрат – всього,	51 010	103 500	83 379	32 369	63,5	-20 121	-19,4
	<i>у тому числі:</i>							
	погашення внутрішнього боргу	15 399	33 791	31 513	16 114	в 2,0р.б.	-2 278	-6,7
	погашення зовнішнього боргу	19 699	31 653	16 466	-3 233	-16,4	-15 187	-48,0
	розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	8 000	22 866	22 866	14 866	в 2,9р.б.	0	0,0
	повернення коштів на ЄКР	-	15 190	-	-	-	-15 190	-
	зміни обсягів бюджетних коштів	7 912	-	12 534	4 622	58,4	12 534	-

Для фінансування загального фонду залучено 106 млрд 238,5 млн грн, що на 32 млрд 190,9 млн грн, або 23,3 відс., менше плану на січень – червень поточного року. Невиконання плану спричинено отриманням в обсягах, менших від запланованих на звітний період коштів за всіма передбаченими джерелами: від державних внутрішніх запозичень – на 19 млрд 835,8 млн грн, або 27,3 відс., зовнішніх запозичень – на 6 млрд 707,8 млн грн, або 11,2 відс., приватизації державного майна – на 5 млрд 647,3 млн грн, або 99,1 відсотка.

Надходження від внутрішніх запозичень, зокрема розміщення облігацій внутрішньої державної позики, номінованих як в національній, так і в іноземній валюті, та казначейських зобов'язань, становили 52 млрд 818,6 млн грн, що на 4 млрд 662,6 млн грн, або 8,1 відс., менше, ніж у першому півріччі 2013 року.

Уряд продовжував підтримувати діяльність Національної акціонерної компанії „Нафтогаз України”, збільшуючи статутний капітал компанії за рахунок державних запозичень. У першому півріччі поточного року в обмін на акції Національної акціонерної компанії „Нафтогаз України” розміщено облігації внутрішньої державної позики на суму 22 млрд 866,4 млн грн, або 100,0 відс. плану, що становило 43,3 відс. загального обсягу надходжень від внутрішніх запозичень. При цьому в першому півріччі 2013 року вказані запозичення становили 8,0 млрд грн, або 13,9 відс. внутрішніх запозичень. Неодноразове, починаючи з 2009 року, збільшення статутного капіталу за рахунок випуску державних цінних паперів лише тимчасово відтермінувало кардинальне вирішення наявних проблем Національної акціонерної компанії „Нафтогаз України” і водночас збільшувало боргове навантаження на державний бюджет.

У зв'язку з обмеженим доступом до міжнародних ринків капіталу кошти від державних зовнішніх запозичень отримані лише у травні – червні поточного року в сумі, еквівалентній 53 млрд 367,2 млн грн, у тому числі перший транш кредиту Міжнародного валютного фонду – 1 млрд 999,1 млн дол. США, надходження від розміщення облігацій зовнішньої державної позики під гарантії Сполучених Штатів Америки – 1,0 млрд дол. США, макрофінансова допомога Європейського Союзу – 618,0 млн євро, позика Міжнародного банку реконструкції та розвитку в рамках проекту „Перша позика на політику розвитку” – 748,1 млн дол. США.

У першому півріччі поточного року планові надходження коштів від приватизації державного майна виконані лише на 0,9 відс., що свідчить про зростання ризиків невиконання річного плану цих надходжень.

Законом України від 16.01.2014 № 719-VII „Про Державний бюджет України на 2014 рік” плановий обсяг надходження коштів від приватизації державного майна до державного бюджету затверджений у сумі 19 млрд 400,0 млн гривень. Законом України від 27.03.2014 № 1165-VII „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2014 рік” планові надходження коштів від приватизації державного майна зменшено на 2 млрд 400,0 млн грн – до 17,0 млрд грн. і доручено Кабінету Міністрів України у двотижневий термін затвердити Перелік об'єктів права державної власності, що підлягають приватизації у 2014 році, який забезпечить надходження до державного бюджету коштів від приватизації державного майна в обсязі, встановленому законом про державний бюджет на поточний рік, а також подати у двотижневий термін проект закону щодо внесення змін до

Закону України „Про перелік об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації” в частині скорочення переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації. Проте перелік об’єктів приватизації затверджено Урядом розпорядженням від 17.07.2014 № 667-р, тобто майже на чотири місяці пізніше від встановленого двотижневого терміну.

Помісячним розписом фінансування загального фонду державного бюджету плановий обсяг надходжень від приватизації державного майна на січень – червень 2014 року встановлений у сумі 5 млрд 700,0 млн грн, або 33,5 відс. річного плану. Фактично у звітному періоді до державного бюджету надійшло 52,7 млн грн – 0,3 відс. річного плану, на 120,3 млн грн, або 69,5 відс., менше, ніж у першому півріччі 2013 року.

У звітному періоді до загального фонду державного бюджету кошти надійшли від продажу, зокрема, акцій ЄМК ДП „Керченський судноремонтний завод” – 25,2 млн грн; ПАТ „АТ Науково-дослідний інститут радіотехнічних вимірювань” – 14,4 млн грн; ПАТ „Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку „Примор’я” – 0,1 млн гривень.

Обсяг бюджетних коштів загального фонду, що обліковуються на рахунках Державної казначейської служби, з початку року зріс з 44,4 млн грн – до 12 млрд 5,9 млн грн, що спричинено здійсненням витрат у менших обсягах, ніж надходження.

4.1.2. Спеціальний фонд державного бюджету виконано з профіцитом, при затвердженому і передбаченому плановому річному дефіциті, що спричинене здійсненням видатків і наданням кредитів у меншому обсязі, ніж отримано доходів і коштів від повернення кредитів.

Установлений Законом України „Про Державний бюджет України на 2014 рік” граничний обсяг дефіциту спеціального фонду в сумі 5 млрд 998,6 млн грн збільшено на 5 млрд 685,9 млн грн, або 94,8 відс., – до 11 млрд 684,5 млн гривень. Зазначене зумовлено внесенням змін до показників доходів і видатків спеціального фонду Міністерством фінансів на підставі пункту 2 статті 16 закону про державний бюджет на 2014 рік і головними розпорядниками бюджетних коштів на підставі частини восьмої статті 13 Бюджетного кодексу України. Фактично внаслідок отримання доходів і коштів від повернення кредитів у більшому обсязі, ніж здійснено видатків та надано кредитів, спеціальний фонд державного бюджету виконано з профіцитом у сумі 172,8 млн гривень.

У частині фінансування до спеціального фонду залучені кошти в сумі 4 млрд 412,4 млн грн, або 44,2 відс. річного плану, у тому числі від розміщення облігацій внутрішньої державної позики для надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з централізованого водопостачання і водовідведення, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню, яка виникла у зв’язку з невідповідністю фактичної

вартості теплової енергії і послуг з централізованого водопостачання та водовідведення тарифам, що затверджувалися та/або погоджувалися органами державної влади чи місцевого самоврядування, – 2 млрд 800,0 млн грн, або 73,7 відс., від позик міжнародних фінансових організацій, наданих для реалізації інвестиційних проектів, – 1 млрд 252,2 млн грн, або 20,2 відс., а також кошти єдиного казначейського рахунку – 360,2 млн грн, що планом не передбачалося.

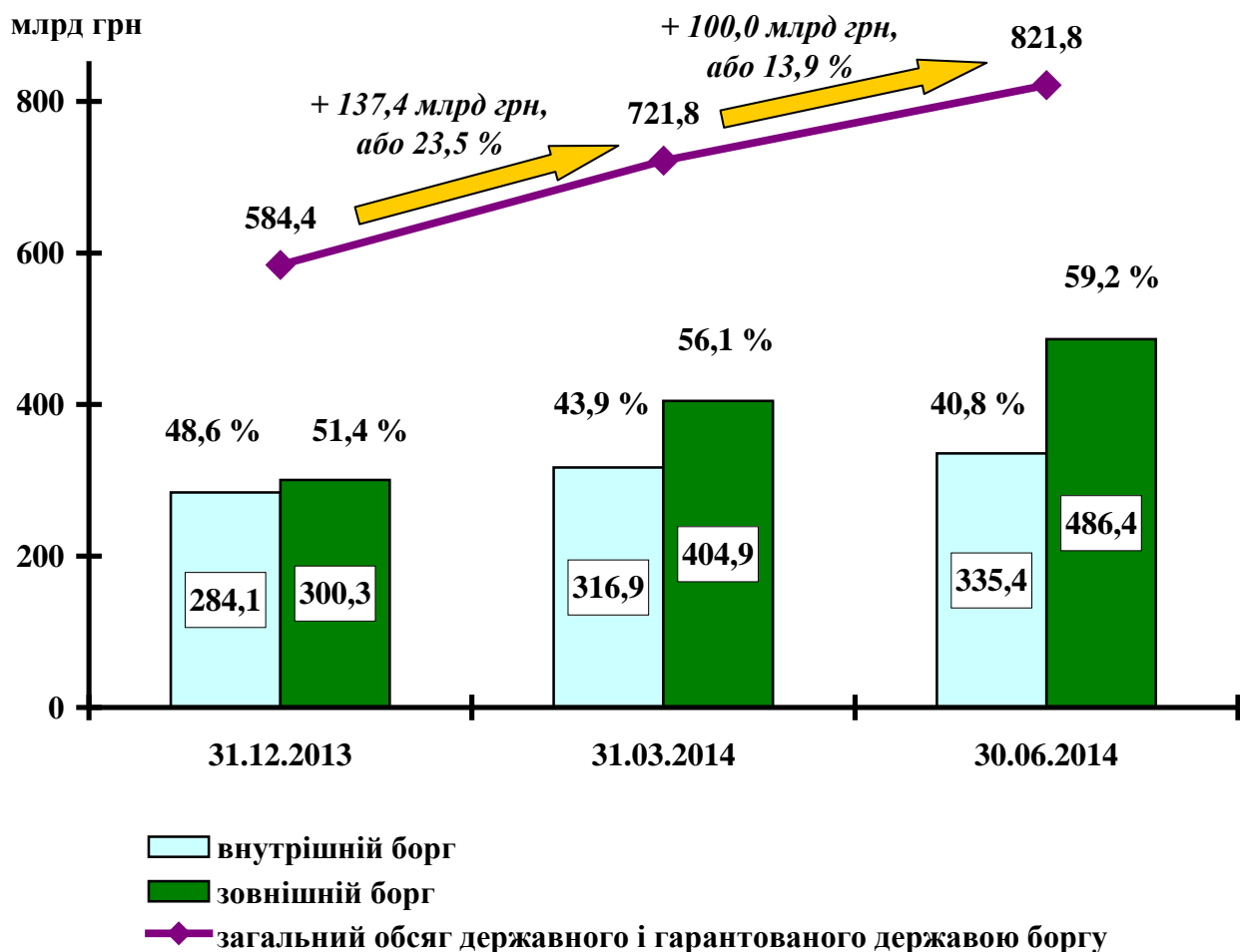
Низький рівень залучення коштів для реалізації інвестиційних проектів свідчить про системні недоліки в плануванні і використанні цих коштів, неналежне здійснення відповідальними виконавцями заходів із впровадження проектів. Так, за проектами розвитку міської інфраструктури для фінансування заходів із забезпечення впровадження і координації цього проекту, розвитку міської інфраструктури – 2, модернізації системи соціальної підтримки населення, підвищення енергоефективності в секторі централізованого тепlopостачання, завершення будівництва метрополітену у м. Дніпропетровську, реабілітації гідроелектростанцій, розвитку системи водопостачання та водовідведення в м. Миколаєві, будівництва високовольтної повітряної лінії 750 кВ Рівненська АЕС – Київська, будівництва повітряної лінії 750 кВ Запорізька АЕС – Каховська, покращення транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг на під'їздах до м. Києва (пан'європейські коридори), підвищення ефективності передачі електроенергії (модернізація підстанцій), підтримки малих і середніх підприємств заплановані на рік в обсязі 2 млрд 529,3 млн грн кошти міжнародних фінансових організацій не залучалися; низький рівень використання коштів за проектом модернізації державних фінансів – 3,6 відс. річного обсягу (план – 55,9 млн грн, фактично – 2,0 млн гривень).

Обсяг бюджетних коштів спеціального фонду, що обліковуються на рахунках Державної казначейської служби, внаслідок здійснення витрат у менших обсягах, ніж надходження, збільшився на 5 млрд 88,2 млн грн, або 16,5 відс., – до 35 млрд 880,3 млн гривень.

4.2. Унаслідок девальвації гривні до іноземних валют і перевищення надходжень від державних запозичень над сумою витрат на погашення державного боргу загальний обсяг державного та гарантованого державою боргу за перше півріччя 2014 року зріс. Зросли внаслідок збільшення, порівняно з першим півріччям 2013 року, витрати на погашення й обслуговування державного боргу і боргове навантаження на державний бюджет.

4.2.1. З початку року державний і гарантований державою борг зріс на 237 млрд 467,5 млн грн, або 40,6 відс., – до 821 млрд 837,1 млн грн, у тому числі зовнішній борг – на 186 млрд 167,8 млн грн, або 62,0 відс., – до 486 млрд 448,7 млн грн, внутрішній – на 51 млрд 299,7 млн грн, або 18,1 відс., – до 335 млрд 388,4 млн грн. (діаграма 10).

Діаграма 10. Державний і гарантований державою борг

У результаті частка найуразливішого до валютних коливань зовнішнього боргу в загальній сумі державного та гарантованого державою боргу збільшилася на 7,8 відс. пункту – до 59,2 відсотка.

Державний борг унаслідок девальвації гривні до іноземних валют і перевищення в 2,3 раза суми державних запозичень над обсягом витрат на його погашення зріс за січень – червень 2014 року на 191 млрд 869,9 млн грн, або 40,0 відс., – до 672 млрд 88,5 млн грн, у тому числі державний зовнішній борг збільшився на 145 млрд 138,3 млн грн, або 65,0 відс., – до 368 млрд 397,3 млн грн, внутрішній – на 46 млрд 731,6 млн грн, або 18,2 відс., – до 303 млрд 691,2 млн гривень.

Внаслідок здійснення упродовж січня – червня 2014 року переважно довгострокових державних запозичень збільшилася частка заборгованості за цими зобов'язаннями у загальній сумі державного боргу на 0,8 відс. пункту – до 54,5 відс., відповідно зменшилася заборгованість за середньостроковими зобов'язаннями – до 41,9 відсотка.

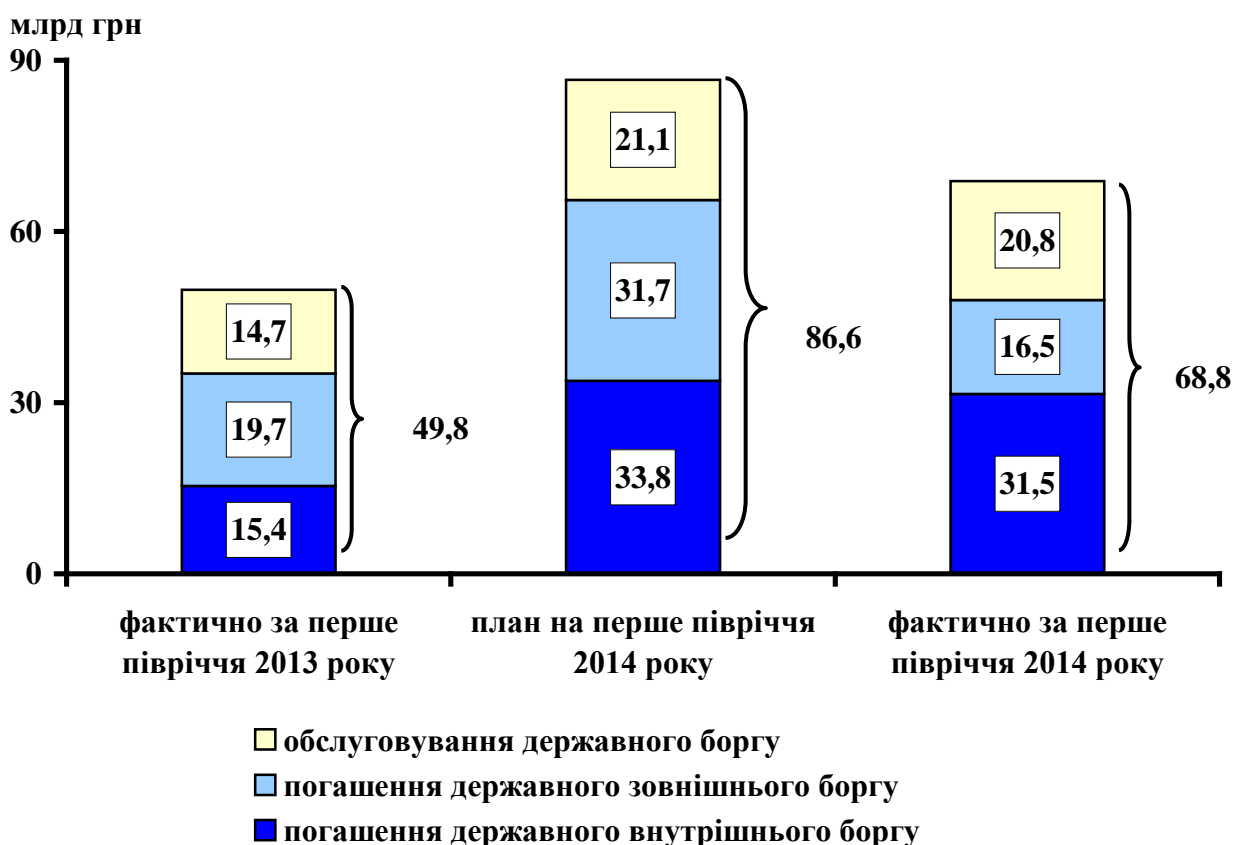
Гарантований державою борг збільшився на 45 млрд 597,6 млн грн, або 43,8 відс., що спричинено девальвацією гривні до іноземних валют. У звітному періоді державні гарантії не надавалися.

4.2.2. Витрати на погашення й обслуговування державного боргу здійснені в межах бюджетних призначень на січень – червень 2014 року. Порівняно з відповідним періодом 2013 року, боргове навантаження на державний бюджет зросло, що спричинено збільшенням обсягів платежів за державним боргом.

Витрати на погашення й обслуговування державного боргу в першому півріччі 2014 року становили 68 млрд 825,0 млн грн, що на 17 млрд 742,4 млн грн, або 20,5 відс., менше планових призначень на звітний період, у тому числі на погашення внутрішнього боргу – 31 млрд 513,3 млн грн, що менше плану на 2 млрд 277,6 млн грн, або 6,7 відс., на обслуговування державного боргу – 20 млрд 846,1 млн грн, що менше плану на 277,0 млн грн, або 1,3 відс., на погашення зовнішнього боргу – 16 млрд 465,6 млн грн, що менше плану на 15 млрд 187,8 млн грн, або 48,0 відсотка.

Порівняно з першим півріччям 2013 року, витрати на погашення й обслуговування державного боргу зросли на 19 млрд 62,4 млн грн, або 38,3 відс., при цьому збільшилися витрати на погашення державного внутрішнього боргу – на 16 млрд 114,3 млн грн, або в 2,0 раза, видатки на обслуговування державного боргу – на 6 млрд 181,9 млн грн, або 42,2 відс., зменшилися витрати на погашення зовнішнього боргу – на 3 млрд 233,8 млн грн, або 16,4 відс. (діаграма 11).

Діаграма 11. Витрати на погашення й обслуговування державного боргу

Як наслідок, збільшилося боргове навантаження на державний бюджет. Зокрема, співвідношення витрат державного бюджету на погашення й обслуговування державного боргу до доходів загального фонду державного бюджету збільшилося на 8,5 відс. пункту – до 39,1 відс., частка видатків на обслуговування державного боргу у видатках загального фонду державного бюджету зросла на 2,6 відс. пункту – до 10,6 відсотка.

На друге півріччя 2014 року сума витрат на погашення й обслуговування державного боргу запланована в сумі 69 млрд 172,0 млн грн, з них на погашення – 44 млрд 240,1 млн грн і на обслуговування державного боргу 24 млрд 931,9 млн гривень. Зростання державного і гарантованого державою боргу у першому півріччі поточного року та девальвація гривні до іноземних валют призведуть до збільшення витрат на погашення й обслуговування боргу в другому півріччі 2014 року і майбутніх періодах.

4.3. Розрахунки суб'єктів господарської діяльності перед державним бюджетом за кредитами (позиками), залученими державою або під державні гарантії, та позичками, наданими Міністерством фінансів у 1993 – 1998 роках на зворотній основі у зв'язку з тимчасовими фінансовими труднощами, залишалися незадовільними.

Прострочена заборгованість перед державним бюджетом, яка виникла внаслідок невиконання суб'єктами господарської діяльності зобов'язань за кредитами (позиками), залученими державою або під державні гарантії, з початку року збільшилася на 7 млрд 150,0 млн грн, або 45,8 відс., – до 22 млрд 777,6 млн грн, що спричинене передусім девальвацією гривні до долара США, євро та японської єни, а також виникненням нової заборгованості в сумі 74,3 млн гривень. За січень – червень 2014 року боржниками погашено прострочену заборгованість у сумі 24,0 млн грн, або лише 0,2 відс. загального обсягу заборгованості на початок року.

Уряд впродовж 1993 – 1998 років надав з державного бюджету позички підприємствам, відомствам і окремим міністерствам у зв'язку з тимчасовими фінансовими труднощами на загальну суму 118,2 млн грн і 4,0 млн дол. США, які передбачалося повернути до державного бюджету у 1995 – 2004 роках. У визначені терміни повернено позичок на 21,8 млн грн і 2,1 млн дол. США, в наступні роки в рахунок погашення цієї заборгованості до державного бюджету надходили незначні суми, а, починаючи з 2011 року, зокрема і в січні – червні 2014 року, прострочена заборгованість за позичками взагалі не погашалася. З початку поточного року прострочена заборгованість за основною сумою боргу зросла на 7,3 млн грн і на 1 липня становила 120,5 млн грн, а з нарахованими на прострочену заборгованість відсотками і пенею – 412,4 млн гривень. За інформацією Державної казначейської служби, прострочену заборгованість перед державним бюджетом за позичками мають 45 суб'єктів господарювання, з яких 15 ліквідовано, а щодо 9 порушено справу про банкрутство, визнано банкрутом або триває ліквідаційна процедура.

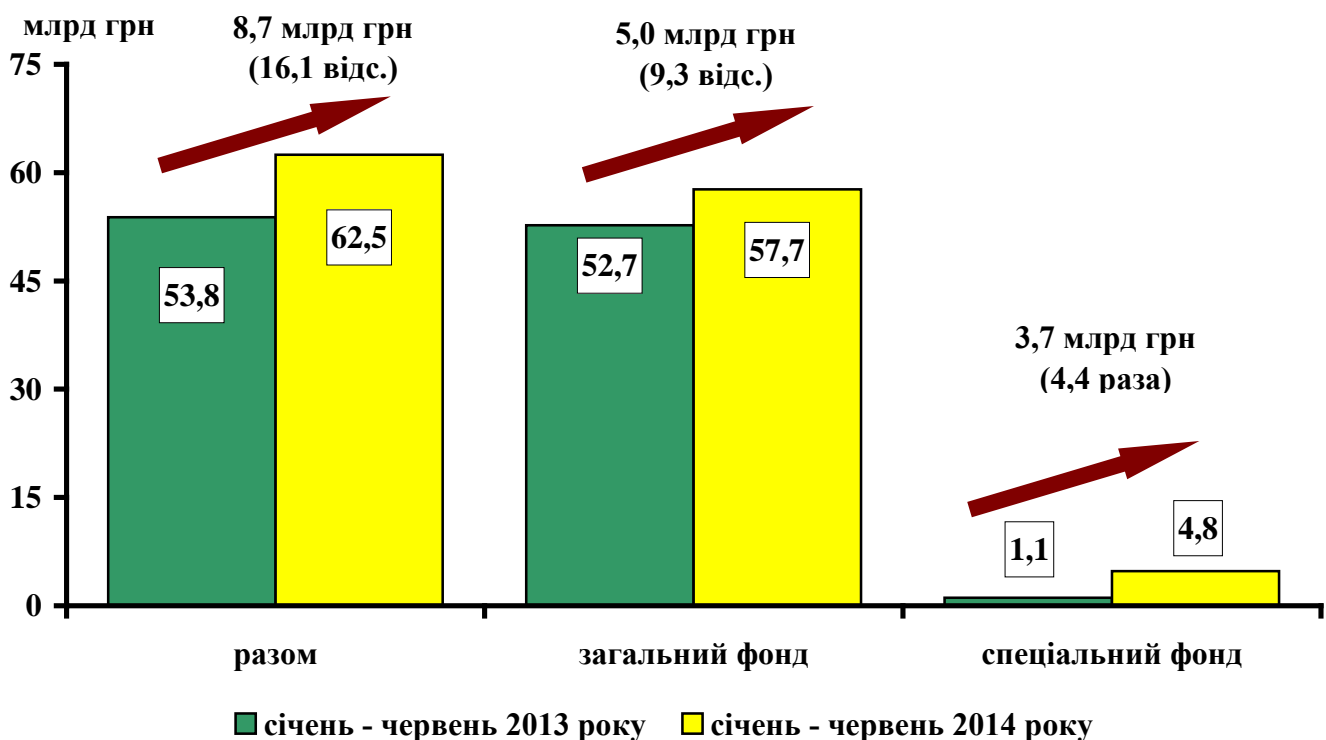
V. МІЖБЮДЖЕТНІ ТРАНСФЕРТИ ТА МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ

5.1. Надані в січні – червні поточного року з державного бюджету місцевим бюджетам трансферти становили 55,7 відс. доходів місцевих бюджетів, що на 3,5 відс. пункту більше, ніж у першому півріччі попереднього року, і свідчить про залежність виконання місцевих бюджетів від їх отримання. В умовах складної економічної ситуації та жорсткої економії бюджетних ресурсів кошти місцевих бюджетів спрямовувалися переважно на поточні видатки.

Законами України від 17.03.2014 № 1128-VII та від 27.03.2014 № 1165-VII „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2014 рік” зменшено річний обсяг передбачених у державному бюджеті трансфертів місцевим бюджетам на загальну суму 9 млрд 511,7 млн грн, або 7,1 відс., – до 124 млрд 327,5 млн гривень. Зокрема, обсяг дотацій зменшено на загальну суму 2 млрд 691,9 млн грн, або 4,1 відс., у тому числі дотації вирівнювання – на 2 млрд 214,8 млн грн, або 3,5 відс., субвенцій – відповідно на 6 млрд 819,8 млн грн, або 9,9 відс., з яких субвенцій на надання пільг, субсидій та допомоги – на 5 млрд 11,9 млн грн, або 8,4 відсотка.

Планувалося надати у звітному періоді з державного бюджету місцевим бюджетам трансфертів на суму 67 млрд 792,2 млн грн, з яких перераховано – 62 млрд 493,4 млн грн, або 92,2 відс., що на 8 млрд 652,6 млн грн, або 16,1 відс., більше, ніж у відповідному періоді попереднього року (діаграма 12).

Діаграма 12. Трансферти, надані з державного бюджету місцевим бюджетам

5.1.1. Передбачені в державному бюджеті дотації надані місцевим бюджетам у сумі 30 млрд 332,1 млн грн, або 97,2 відс. плану на січень – червень поточного року, що на 2 млрд 527,1 млн грн, або 9,1 відс., більше, ніж у відповідному періоді попереднього року.

У зв'язку з ненадходженням у запланованих обсягах на деяких територіях регіонів доходів загального фонду державного бюджету, від суми яких за встановленими законом про державний бюджет нормативами щоденних відрахувань визначаються обсяги дотації вирівнювання для перерахування місцевим бюджетам, у звітному періоді місцеві бюджети отримали дотацію вирівнювання в загальній сумі 29 млрд 812,2 млн грн, або 97,2 відс. плану на січень – червень, що на 2 млрд 471,8 млн грн, або 9,0 відс., більше, ніж у відповідному періоді попереднього року. Частка дотації вирівнювання в доходах місцевих бюджетів становила 26,6 відсотка.

Інші дотації надані місцевим бюджетам у передбачених на січень – червень поточного року обсягах, зокрема додаткова дотація на вирівнювання фінансової забезпеченості місцевих бюджетів надана у сумі 385,3 млн грн, що на 51,7 млн грн, або 15,5 відс., більше, ніж у відповідному періоді попереднього року.

5.1.2. Загальний обсяг наданих з державного бюджету місцевим бюджетам субвенцій, порівняно із січнем – червнем попереднього року, збільшився на 6 млрд 125,5 млн грн, або 23,5 відс., і становив 32 млрд 161,3 млн грн, або 87,9 відс. плану звітного періоду, з яких 84,6 відс. спрямовано на виконання державних соціальних гарантій з надання пільг, субсидій, допомоги окремим категоріям громадян.

Для забезпечення фактичних зобов'язань місцевих бюджетів щодо надання пільг, субсидій і допомоги окремим категоріям громадян з державного бюджету перераховано п'ять субвенцій на загальну суму 27 млрд 205,1 млн грн, або 91,2 відс. плану звітного періоду, що на 3 млрд 186,7 млн грн, або 13,3 відс., більше, ніж у відповідному періоді попереднього року.

Зокрема, на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам і тимчасової державної допомоги дітям надано субвенцію в сумі 21 млрд 900,8 млн грн, або 95,2 відс. плану, що на 2 млрд 819,9 млн грн, або 14,8 відс., більше, ніж у відповідному періоді попереднього року; надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату житлово-комунальних послуг – 3 млрд 759,1 млн грн, або 74,2 відс., що більше на 224,7 млн грн, або 6,4 відс.; надання пільг і житлових субсидій населенню на придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу – 456,1 млн грн, або 81,4 відс. плану, що більше на 199,0 млн грн, або 77,4 відс.; виплату державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях за принципом „гроші ходять за дитиною” – 258,2 млн грн, або 95,4 відс. плану, що більше

на 37,2 млн грн, або 16,8 відсотка. У той же час обсяг субвенції для надання пільг з послуг зв'язку, компенсації за пільговий проїзд та інших пільг зменшився на 94,2 млн грн, або 10,2 відс., і становив 830,9 млн грн, або 89,8 відс. плану.

На інші цілі передбачалося надати з державного бюджету місцевим бюджетам у звітному періоді тринадцять субвенцій у сумі 6 млрд 758,6 млн грн, з яких перераховано десять на суму 4 млрд 956,2 млн грн, або 73,3 відс. плану.

Зокрема, у зв'язку з тим, що Кабінет Міністрів України не прийняв рішення щодо порядків і умов надання деяких субвенцій, місцеві бюджети не отримали у звітному періоді субвенції на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, – 92,3 млн грн; завершення будівництва метрополітену у м. Дніпропетровську – 17,5 млн грн; проведення заходів з відзначення 200-річчя від дня народження Тараса Шевченко – 5,0 млн гривень.

Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з централізованого водопостачання і водовідведення, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню, яка виникла у зв'язку з невідповідністю фактичної вартості теплової енергії і послуг з централізованого водопостачання та водовідведення тарифам, що затверджувалися та/або погоджувалися органами державної влади чи місцевого самоврядування, перерахована у сумі 3 млрд 789,8 млн грн, або 69,6 відс. плану звітного періоду.

5.1.3. Несвоєчасне прийняття Кабінетом Міністрів України рішень щодо порядків і умов надання окремих субвенцій негативно впливало на проведення відповідних видатків.

Зокрема, передбачено надати у поточному році з державного бюджету місцевим бюджетам субвенцію на придбання медикаментів і виробів медичного призначення для забезпечення швидкої медичної допомоги на суму 138,0 млн грн, у тому числі у першому півріччі, починаючи з лютого, – 28,5 млн гривень. Проте необхідні зміни до порядку й умов надання вказаної субвенції внесені постановою Кабінету Міністрів України від 04.06.2014 № 166, яка набрала чинності 13 червня поточного року, тому передбачені помісячним розписом асигнувань загального фонду державного бюджету на лютий – травень 18,0 млн грн місцеві бюджети отримали лише у червні поточного року. Як наслідок, станом на 1 липня поточного року на рахунках місцевих бюджетів і бюджетних установ залишилися невикористаними 28,4 млн грн отриманої субвенції.

Також передбачено надати з державного бюджету місцевим бюджетам субвенцію на часткове відшкодування вартості лікарських засобів для лікування осіб з гіпертонічною хворобою на суму 138,9 млн грн, у тому числі в січні – червні, починаючи з лютого, – 30,4 млн гривень. Проте необхідні зміни до порядку й умов надання цієї субвенції внесені постановою Кабінету Міністрів

України від 11.06.2014 № 183, яка набрала чинності 20 червня поточного року. В результаті передбачені помісячним розписом асигнувань загального фонду державного бюджету на лютий – травень 19,4 млн грн місцеві бюджети отримали наприкінці червня поточного року. Станом на 1 липня поточного року на рахунках місцевих бюджетів і бюджетних установ залишилися невикористаними 22,3 млн грн, або 73,4 відс. отриманої субвенції.

5.2. Доходи місцевих бюджетів становили 112 млрд 143,6 млн грн, або 46,6 відс. річного плану (240 млрд 818,8 млн грн), і зросли, порівняно із січнем – червнем попереднього року, на 9 млрд 102,2 млн грн, або 8,8 відсотка.

При цьому доходи бюджетів Автономної Республіки Крим і м. Севастополя, порівняно з першим півріччям попереднього року, зменшилися відповідно на 2 млрд 530,2 млн грн, або 56,6 відс., та 490,5 млн грн, або 53,0 відс., а доходи бюджетів Донецької та Луганської областей – збільшилися на 712,7 млн грн, або 7,7 відс., та 190,4 млн грн, або 4,3 відсотка.

Власні та закріплені доходи місцевих бюджетів, порівняно з відповідним періодом попереднього року, збільшилися на 449,6 млн грн, або 0,9 відс., і становили 49 млрд 650,2 млн грн, або 44,1 відс. річного плану, однак їх частка в загальному обсязі доходів зменшилася на 3,5 відс. пункту – до 44,3 відсотка. Водночас власні та закріплені доходи бюджетів Автономної Республіки Крим, м. Севастополя, Донецької і Луганської областей зменшилися відповідно на 1 млрд 557,7 млн грн, або 61,9 відс., на 328,6 млн грн, або 57,6 відс., на 96,4 млн грн, або 1,7 відс., і на 25,6 млн грн, або 1,2 відсотка.

Найбільше, порівняно із січнем – червнем попереднього року, з власних і закріплених доходів місцевих бюджетів збільшилися обсяги коштів з інших джерел власних надходжень бюджетних установ – на 1 млрд 589,4 млн грн, або 81,1 відс.; єдиного податку – на 407,8 млн грн, або 13,1 відс.; податку на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами, із доходів платника податку інших, ніж заробітна плата, – на 302,9 млн грн, або 34,6 відсотка.

Водночас внаслідок значного зниження рівня зайнятості населення надходження основного бюджетоутворюючого податку місцевих бюджетів – податку на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами із заробітної плати платника податків, зменшилися на 416,9 млн грн – до 26 млрд 402,0 млн гривень. Також зменшилися надходження податку на прибуток підприємств – на 286,1 млн грн, або 62,9 відс.; плати за землю – 211,5 млн грн, або 3,4 відс.; плати за послуги, що надаються бюджетними установами згідно із законодавством, – на 188,4 млн грн, або 9,2 відс.; збору за першу реєстрацію колісних транспортних засобів (фізичних осіб) – на 197,1 млн грн, або 74,1 відсотка.

Розширення у 2014 році бази податків, які належать місцевим бюджетам, не призвело до значного зростання їх доходів у першому півріччі.

Так, від фізичних осіб до місцевих бюджетів надійшло 343,8 тис. грн, або 7,7 відс. річного плану введеного з першого січня 2014 року податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Крім того, Законом України від 27.03.2014 № 1166-VII „Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні” запроваджено справляння податку на доходи фізичних осіб із доходу від процентів та із суми пенсійних виплат або щомісячного довічного грошового утримання, надходження яких упродовж травня – червня поточного року до місцевих бюджетів становило відповідно 86,2 тис. грн і 2,7 тис. гривень.

З власних і закріплених доходів місцевих бюджетів найбільшими стали надходження податку на доходи фізичних осіб – 61,0 відс. загального обсягу, плати за землю – 12,1 відс., власних надходжень бюджетних установ – 10,9 відс., єдиного податку – 7,1 відсотка.

5.3. Видатки місцевих бюджетів проведені загалом у сумі 110 млрд 228,4 млн грн, або 43,4 відс. річного плану, що більше, ніж у відповідному періоді попереднього року, на 1 млрд 922,6 млн грн, або 1,8 відсотка. Частка видатків місцевих бюджетів у видатках зведеного бюджету зменшилася на 0,3 відс. пункту – до 44,7 відсотка.

При цьому видатки бюджетів Автономної Республіки Крим, м. Севастополя, Донецької і Луганської областей, порівняно із січнем – червнем попереднього року, зменшилися відповідно на 3 млрд 31,4 млн грн, або 62,0 відс., на 429,0 млн грн, або 59,7 відс., на 221,4 млн грн, або 2,3 відс., та на 204,0 млн грн, або 4,2 відсотка.

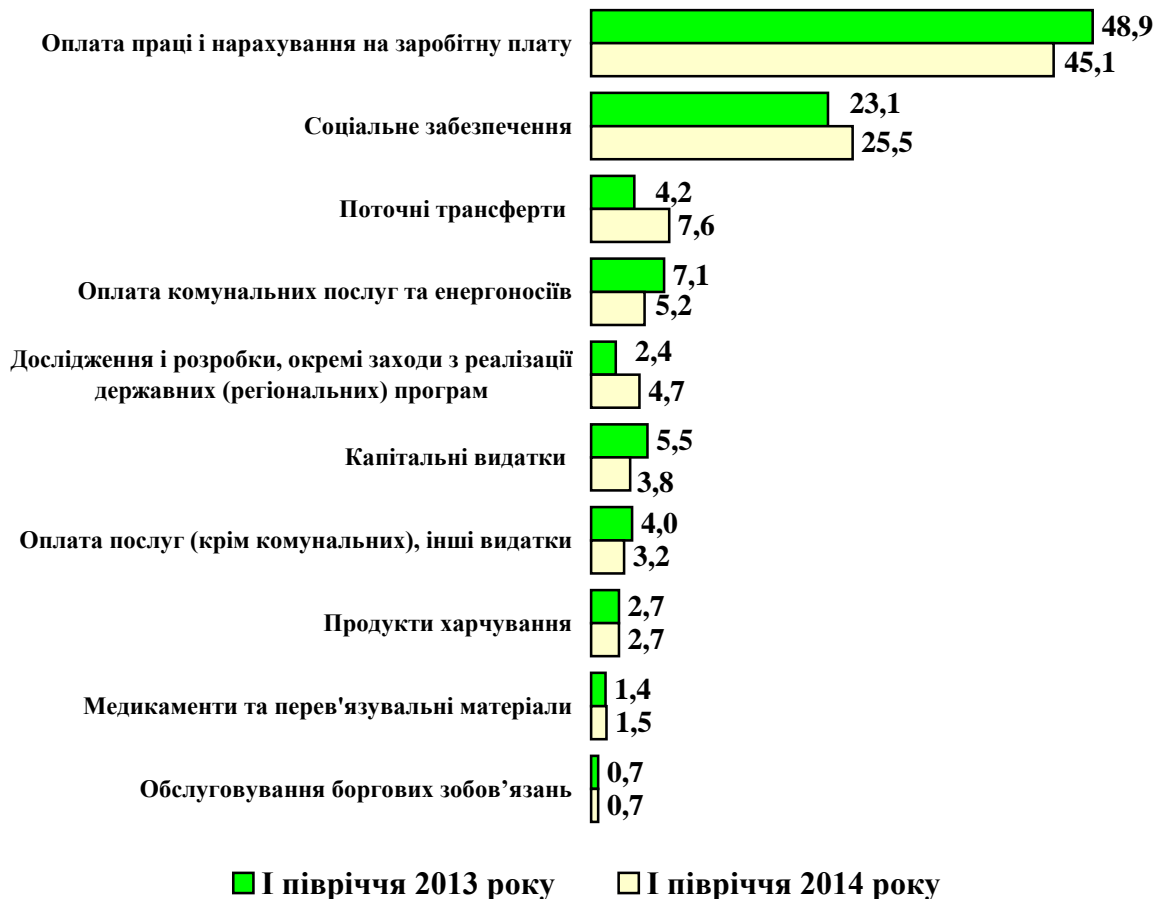
Упродовж звітнього періоду до державного бюджету перераховано з місцевих бюджетів 1 млрд 2,9 млн грн, або 98,0 відс., передбаченого розписом на перше півріччя поточного року. Законом України від 27.03.2014 № 1165-VII „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2014 рік” річний обсяг коштів, що перераховується до державного бюджету з місцевих бюджетів, зменшено на 733,1 млн грн – до 2 млрд 3,2 млн гривень.

За функціональною структурою видатків місцевих бюджетів 81,9 відс. коштів спрямовано на освіту – 37 млрд 740,3 млн грн, або 34,2 відс., соціальний захист і соціальне забезпечення – 30 млрд 572,0 млн грн, або 27,7 відс., та охорону здоров'я – 22 млрд 18,4 млн грн, або 20,0 відсотка. Порівняно з відповідним періодом попереднього року, збільшилися частки видатків на житлово-комунальне господарство – на 2,9 відс. пункту і соціальний захист та соціальне забезпечення – на 2,2 відс. пункту, водночас суттєво зменшилися частки видатків на освіту – на 3,0 відс. пункту й економічну діяльність – на 1,2 відс. пункту.

Поточні видатки проведено в сумі 106 млрд 23,9 млн грн, або 96,2 відс. загального обсягу видатків місцевих бюджетів. Найбільше коштів спрямовано на оплату праці і нарахування на заробітну плату – 49 млрд 727,2 млн грн, що, порівняно із січнем – червнем попереднього року, менше

на 3 млрд 210,4 млн грн, або 6,1 відс., їх частка зменшилася на 3,8 відс. пункту – до 45,1 відс. загального обсягу видатків. Капітальні видатки виконано у сумі 4 млрд 204,5 млн грн, або лише 16,6 відс. річного плану, що менше, порівняно з відповідним періодом попереднього року, на 1 млрд 764,0 млн грн, або 29,6 відс., їх частка становила 3,8 відс. і зменшилася на 1,7 відс. пункту (діаграма 13).

Діаграма 13. Видатки місцевих бюджетів за економічною класифікацією у першому півріччі 2013 – 2014 років (у відсотках)

На захищені видатки спрямовано 92 млрд 656,7 млн грн, або 84,1 відс. загального обсягу видатків місцевих бюджетів.

Для забезпечення проведення захищених видатків загального фонду місцевих бюджетів з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів з початку року надано позик у сумі 18 млрд 181,6 млн грн, що на 8 млрд 196,8 млн грн, або 31,1 відс., менше, ніж у відповідному періоді попереднього року. Заборгованість на 1 липня 2014 року за цими позиками становила 4 млрд 249,9 млн грн, або 21,0 відс. внутрішнього місцевого боргу. Найбільше позик надано бюджету міста Києва – 4 млрд 850,4 млн грн, або 26,7 відс., бюджетам Луганської області – 1 млрд 431,4 млн грн, або 7,9 відс., і Донецької області – 1 млрд 72,7 млн грн, або 5,9 відсотка.

Крім того, за результатами виконання місцевих бюджетів на суми невиконання у звітному періоді розрахункових обсягів кошика доходів місцевих бюджетів, визначених у законі про державний бюджет, упродовж лютого – березня поточного року, місцевим бюджетам надано середньострокових позик на суму 53,9 млн грн, що на 1 млрд 14,6 млн грн, або в 19,8 раза, менше, ніж у відповідному періоді попереднього року. У квітні – червні поточного року ці позики не надавалися. На 1 липня 2014 року заборгованість за середньостроковими позиками, які надавалися місцевим бюджетам протягом 2009 – 2013 років і лютого – березня поточного року, становила 9 млрд 515,6 млн грн, що на 196,5 млн грн, або 2,0 відс., менше, ніж на початок року.

5.5. З початку року збільшилися обсяги дебіторської і кредиторської заборгованості розпорядників та одержувачів коштів місцевих бюджетів, а також їх прострочена заборгованість.

Дебіторська заборгованість збільшилася на 281,3 млн грн, або 25,1 відс., – до 1 млрд 401,1 млн грн, з неї прострочена – 281,9 млн грн, або 20,1 відс. загального обсягу. Збільшення відбулося в основному за капітальними трансфертами підприємств (установ, організацій) – на 157,2 млн грн, або в 2,7 раза; у капітальному будівництві (придбанні) інших об'єктів – на 65,8 млн грн, або в 2,6 раза; за придбання обладнання і предметів довгострокового користування – на 35,0 млн грн, або в 6,3 раза. Найбільші суми дебіторської заборгованості рахувалися за розпорядниками й одержувачами коштів бюджетів міста Києва – 237,4 млн грн, або 16,9 відс. загального обсягу, Донецької області – 121,2 млн грн, або 8,7 відс., Запорізької області – 111,2 млн грн, або 7,9 відс., і Вінницької області – 100,0 млн грн, або 7,1 відсотка.

Кредиторська заборгованість збільшилася на 2 млрд 12,9 млн грн, або 21,7 відс., – до 11 млрд 290,4 млн грн, з неї прострочена – 5 млрд 63,5 млн грн, або 44,9 відсотка. Заборгованість збільшилася в основному з оплати праці і нарахувань на заробітну плату – на 1 млрд 918,1 млн грн, або в 15,7 раза; капітальних трансфертів підприємствам (установам, організаціям) – на 410,3 млн грн, або в 12,8 раза, й окремих заходів з реалізації державних регіональних програм, не віднесених до заходів розвитку, – на 363,7 млн грн, або у 3,2 раза. Найбільша кредиторська заборгованість рахувалася за розпорядниками й одержувачами коштів бюджетів міста Києва – 1 млрд 713,0 млн грн, або 15,2 відс. загального обсягу, Донецької області – 1 млрд 88,5 млн грн, або 9,6 відс., Дніпропетровської області – 985,9 млн грн, або 8,7 відс., і Харківської області – 818,8 млн грн, або 7,3 відсотка.

5.6. Загальний обсяг боргових зобов'язань місцевих бюджетів з початку року збільшився.

За січень – червень 2014 року місцевий борг збільшився на 5 млрд 781,2 млн грн, або 27,4 відс., і становив на кінець червня 26 млрд 879,5 млн грн, з них внутрішній – 20 млрд 259,4 млн грн, зовнішній – 6 млрд 620,1 млн гривень. Зокрема, внутрішні зобов'язання за коштами єдиного казначейського рахунку становили 13 млрд 765,5 млн грн, цінними паперами місцевих бюджетів – 5 млрд 792,8 млн грн, позиками банків і фінансових установ – 585,9 млн гривень. Найбільший обсяг боргу рахується за бюджетом міста Києва – 17 млрд 140,8 млн грн, або 63,8 відс. місцевого боргу.

Гарантовані Автономною Республікою Крим і територіальними громадами борги становили 2 млрд 759,0 млн грн, із них зовнішні – 2 млрд 212,6 млн грн, з яких 1 млрд 148,6 млн грн, або 51,9 відс., рахуються за бюджетом міста Києва.

* * *

ПІДСУМОВУЮЧИ ВИСНОВКИ, КОЛЕГІЯ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ ВІДЗНАЧАЄ:

1. Виконання державного бюджету у звітному періоді відбувалося в умовах погіршення макроекономічної ситуації. Реальний валовий внутрішній продукт у січні – червні 2014 року, за експертною оцінкою Рахункової палати, знизився на 3,0 відс., порівняно з 1,1 відс. у січні – березні 2014 року.

Більше, ніж очікувалося, підвищення споживчих цін (тарифів) призвело до реального зниження заробітної плати. Визначений законом про державний бюджет розмір прожиткового мінімуму, що є базовим державним соціальним стандартом, не відповідав розміру, обрахованому Міністерством соціальної політики у цінах червня 2014 року.

2. Доходи державного бюджету становили 175,9 млрд грн, або 46,1 відс., річного плану, у тому числі загального фонду – 152,9 млрд грн, або 48,5 відсотка. Плановий показник доходів загального фонду на звітний період не виконано на 4,5 млрд грн, або 2,9 відсотка.

Порівняно з першим півріччям 2013 року, доходи державного бюджету загалом зросли на 13,3 млрд грн, або 8,2 відсотка. Проте переплати податків і зборів до державного бюджету зросли з початку року на 8,6 млрд грн, або 31,7 відс.; платникам податку на додану вартість відшкодовано на 7,1 млрд грн, або 26,0 відс., менше, ніж у I півріччі 2013 року, та на 3,0 млрд грн, або 12,8 відс., ніж планувалося на звітний період. При цьому податковий борг економічно активних підприємств перед державним бюджетом збільшився з початку року на 8,2 млрд грн, або в 1,9 раза.

3. Видатки державного бюджету проведені в сумі 197,6 млрд грн, або 43,8 відс. річного плану, що на 12,1 млрд грн, або 6,5 відс., більше, ніж у відповідному періоді попереднього року. На поточні видатки спрямовано 195,9 млрд грн, або 99,1 відс. загального обсягу, що більше, ніж у січні – червні попереднього року, на 16,4 млрд грн, або 9,1 відсотка. На капітальні видатки спрямовано 1,7 млрд грн, або 0,9 відс., що менше, ніж у відповідному періоді попереднього року, на 4,3 млрд грн, або 71,8 відсотка.

На міжбюджетні трансферти спрямовано 62,5 млрд грн, або 31,6 відс. загального обсягу видатків державного бюджету, на соціальний захист пенсіонерів – 41,9 млрд грн, або 21,2 відс., на обслуговування боргових зобов'язань – 20,8 млрд грн, або 10,6 відсотка.

4. Державний бюджет за січень – червень 2014 року виконано з дефіцитом у сумі 22,7 млрд грн, або 30,6 відс. планового річного обсягу.

Фінансування державного бюджету здійснювалося переважно за рахунок державних запозичень, які в 2,3 рази перевищили витрати на погашення державного боргу. Зазначене і девальвація гривні до іноземних валют призвели до збільшення державного боргу на 40,0 відс. – до 672,1 млрд гривень. Загальний обсяг державного та гарантованого державою боргу зріс на 40,6 відс. – до 821,8 млрд гривень.

Витрати на погашення й обслуговування державного боргу збільшилися, порівняно із січнем – червнем 2013 року, на 19,1 млрд грн, або 38,3 відс., – до 68,8 млрд гривень.

ПРОПОЗИЦІЇ

Для покращення управління коштами державного бюджету і вдосконалення бюджетного процесу доцільно:

- внести зміни до бюджетного і податкового законодавства для розширення дохідної бази місцевих бюджетів за рахунок збільшення переліку закріплених за місцевими бюджетами джерел доходів, зокрема загальнодержавних податків і зборів;

- прискорити прийняття нормативно-правових актів щодо порядків та умов надання окремих субвенцій, затверджених у державному бюджеті місцевим бюджетам на поточний рік, для забезпечення своєчасного проведення відповідних видатків;

- внести зміни до статті 97 Бюджетного кодексу України, якими встановити, що Кабінет Міністрів України не пізніше 30 днів з дня набрання чинності законом про Державний бюджет України або законом про внесення змін до закону про Державний бюджет України затверджує в разі необхідності зміни до порядків і умов надання субвенцій, які надавалися з державного бюджету місцевим бюджетам у попередніх роках та надання яких передбачено вказаними законами;

- посилити контроль за взяттям бюджетних зобов'язань і веденням претензійно-позовної роботи в бюджетних установах з метою недопущення зростання кредиторської та дебіторської заборгованості;

- посилити фінансову дисципліну і внутрішній контроль за використанням бюджетних коштів, дотриманням порядку правильності відображення операцій у бухгалтерському обліку з придбання товарів, робіт і послуг з метою уникнення недостовірності відображення даних у звітності та відволікання бюджетних коштів;

- ініціювати для більш ефективного управління наявними ресурсами державного бюджету внесення змін до Бюджетного кодексу і Закону України від 16.01.2014 № 749-VII „Про Державний бюджет України на 2014 рік” з метою зарахування до загального фонду державного бюджету окремих надходжень, які, відповідно до статті 11 закону про державний бюджет на поточний рік, зараховуються до спеціального фонду, зокрема:

збору на обов'язкове державне пенсійне страхування з операцій купівлі іноземної валюти;

судового збору;

податку на додану вартість, що сплачується юридичними особами при здійсненні ними операцій з постачання власної виробленої продукції, виготовленої з поставлених молока або м'яса в живій вазі сільськогосподарськими підприємствами, іншими юридичними і фізичними особами, у тому числі фізичними особами – підприємцями, які самостійно вирощують, розводять, відгодовують продукцію тваринництва;

- звернутися до кредиторів щодо реструктуризації, у тому числі списання, частини державного боргу у зв'язку з необхідністю здійснення непередбачених видатків державного бюджету на військові потреби і відновлення постраждалих територій, для стабілізації фінансової системи та зменшення боргового навантаження на бюджет у 2015 році.

МАГУТА Р. М.

ГОЛОВА РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ